

ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ

О Р Г А Н Ъ

на Българския Лозарски Съюз — София.

„Revue de Viticulture“ — „Weinbau Revue“
à Plevne — Bulgarie.Годишенъ абонаментъ 60 лева.
Редакция и администрация Плѣвень.

Съ отдѣли: за Лозаро-Винарскитѣ кооперации и търговска информация.

Ред. уредн. Г. К. Червенковъ. Ред. комитетъ: Ст. Икономовъ, Н. Мжнковъ, В. Чахъровъ и В. Стрибърни.

СЪДЪРЖАНИЕ: 1) Спекулата съ синия камъкъ; 2) Кой сортъ да се предпочита, Афузъ-Али или Динякъ? — Н. Хр. Мжнковъ; 3) По гроздовия молецъ — Бѣлчо Ив. Бѣлчевъ; 4) Изресването у лозата и срѣдствата противъ него — Ст. Икономовъ; 5) Методи за запазване и подобрене добритѣ качества на ценнитѣ наши сортове овоци включително и гроздето — В. В. Стрибърни; 6) Истината върху „Саймъ“ — Ст. Икономовъ; 7) Новости въ винарството — М. Стефанова-Христова; 8) Пропаганда на виното; — И. И. Хранковъ; 9) Съюзни и дружествени; 10) Тазгодишното производство на вина, ракии и положението на пазаря — Инж. В. Чахъровъ; 11) Унгарската лозаро-винарска преса за австро-германския митнически съюзъ; 12) Хроника. 13) Нѣколко думи за препаратъ „Тутотилъ“.

Спекулата съ синия камъкъ.

Най-ефикасно и економично срѣдство за борба съ пероноспората — маната по лозата си остава синия камъкъ, приготвенъ съ варъ на бордлезовъ разтворъ. Годишно се употребява за тая целъ отъ лозаритѣ около 3,000,000 килограма, главно английски, малко български и рѣдко германски и унгарски. Главнитѣ вносители, английскитѣ, фирми преди нѣколко години предоставиха вноса въ България само на картелиралитѣ се три английски фирми Макехни, Маклесфилдъ и Мондникелъ, които успѣха да се наложатъ на нашия пазаръ така, че и да се предлагаше съ сжщото качество и дей-

ствие български, германски и унгарски макаръ и на по-ниска цена лозаря предпочиташе да купува само английски, „като най-добре рекламиранъ“.

Спекулата е съпътникъ на търговията, но важното е размѣра ѝ. Българската земледѣлска банка ежегодно доставляваше синъ камъкъ, който продаваше на лозаритѣ съ много малка печалба, съ това реголираше ценитѣ и не допускаше спекулата. Обаче тая година Българската земледѣлска банка не достави синъ камъкъ и спекулата е на лице. Миналата, особено тая година, главния елементъ на синия камъкъ —

медъта (бакъра) е поевтинѣлъ и вмѣсто да имаме евтинъ синъ камъкъ както е другаде, обратното той е скъпъ.

Въ началото на сезона за поръчки на синия камъкъ е предлаганъ 13 — 13'5 лева кгр. франко Варна, Бургазъ и дунавскитъ пристанища, обаче търговцитъ поради известието че руския, при сжщото качество, се предлагалъ 10—12 лева не посмѣха да поръчатъ английски. Българската фабрика въ Ст.-Загора „Бр. Азманови“ сжщо не произвели голѣми количества бойки се отъ конкуренцията на руския.

Английскитъ фирми складаха голѣми количества въ Варна и Бургазъ и очакваха сезона за пръскането, за да наложатъ цени каквито си поискатъ.

Позволиха си нѣкои фирми да опитатъ и доставиха малко количество отличенъ унгарски, който до 15 май предлагаша на варелъ франко Плѣвенъ 14'5 лева кгр. Отъ 15 до 20 май не се предлагаше вече унгарския и английския и веднага се обяви отъ търговцитъ 18 лева на варелъ, а днесъ отива къмъ повишение, следъ като нито цената на медъта (бакъра) нито курса на лирата сж се промѣнили. Ако не е това спекула, нека ни го обясни какво е представителя на английския синъ камъкъ г. А. Рашеевъ—София или ако е спекула да каже кой я извърши, следъ което ще се повърнемъ.

Ний мислимъ, че хората на английския синъ камъкъ повишиха или допуснаха да се повиши цената произволно загдето търговцитъ се въздържаха на време да направятъ поръчките си и за гдѣто лозаритъ очакваха евтиния руски синъ камъкъ. Английския капиталистъ и фабрикантъ знае, че поради „особенното ни положение на победе-

ни“ не ни е позволено да си доставимъ руски синъ камъкъ, който е много евтинъ и съ сжщото качество и действие. Затова за благодарностъ къмъ българския лозаръ, който до сега предпочиташе английския, допусна да бжде натоваренъ съ 2—3 лв. на кгр., следъ като цената на виното е паднала 30—40%.

Ний само повдигаме въпроса и следъ като чуемъ освѣтлението на г. Рашеевъ по допуснатата „спекула“ и тия на специалиститъ лозари и химици за разликитъ въ качеството и действието на различнитъ сини камъци ще се повърнемъ.

Обаче Българската земледѣлска банка трѣбва веднага да намѣри и достави нужния за лозята синъ камъкъ за сезона за да предпази лозаритъ отъ ограбване.

Току що завършвахме статията, ето дойде следното съобщение отъ лозарския съюзъ:

„На мѣстния пазаръ цената на синия камъкъ е съ 2—3 лева по-висока, отколкото би трѣбвало, и съ тенденция да се повиши още.

Това се дължи на обстоятелството, че Българската земледѣлска банка има много малко синъ камъкъ въ складоветъ на клоноветъ си, а общия съюзъ на българскитъ земледѣлски кооперации, по липса на твърди поръчки, не бѣше доставилъ такъвъ. Голѣмитъ търговци, както и фабриката въ Ст.-Загора използваха това положение и повишиха цената. Вмѣсто по 14'50—15 лева кгр., колкото трѣба да се продава, като се иматъ предвидъ фабричните цени, законната печалба, разноски до Варна и Бургазъ и пр., тѣ на 22 т. м. сж го предлагали по 16'20 лева франко Варна и Бургазъ и 16'70 лв. франко дунавскитъ пристанища. Естествено, минавайки презъ ржцетъ на търговцитъ детайлисти, докато отиде до лозаря, цената му се повишава съ още 2—2'50 лв. на кгр.

За да спре това повишение, което става за смѣтка на лозаря и да регулира пазарната цена, Българската земледѣлска банка по настояване на Българския лозарски съюзъ възложи на Общия Съюзъ на Б. З. Кооперации да достави достатъчно количество синь камъкъ отъ **Унгария**. Най-късно следъ десетина дена той ще бжде иа дуваскитѣ пристанища и отъ тамъ ще се разпредѣли за цѣлата страна. Цената му ще бжде 15'20—15'50 лв. гр. франко пристанищата. По качество този синь камъкъ не отстъпва на английския, нѣщо установено отъ нашитѣ химически лаборатории, които анализиратъ всѣка пратка.

Предъ видъ на всичко това, Бъл-

гарския лозарски съюзъ съветва лозаритѣ да си взематъ за сега отъ пазаря само толкова синь камъкъ, колкото имъ е нуженъ за кжсо време — за първото прѣскане. Сжщевременно чрезъ своитѣ дружества, мѣстни кооперации и пр. да дадатъ поржкитѣ си на Общия Съюзъ на Б. З. Кооперации за онава, което ще имъ е нужно за второто прѣскане. По-после, въ зависимостъ отъ обстоятелствата, ще поржчатъ и останалото количество.

Нека при това се има предвидъ, че Общия Съюзъ на Б. З. Кооперации е въ преговори съ английски фирми за доставка на синь камъкъ на още по-износни условия.

№ 342. София, 23 май т. г.

„Български Лозарски Съюзъ“.

И. Хр. Мжнковъ.

Кой сортъ да се предпочита, Афузъ-Али или Димятъ?

Този въпросъ се слага за разешение въ лозарскитѣ срѣди. И окато едни, обаяни отъ високитѣ ени за гроздето на първия сортъ, ѣржатъ само за неговото разпространение, други бързатъ да предидятъ, че ще се попадне въ погрѣшенъ пжтъ при едно масово засажане на сортъ, който се цени изключително като десертенъ, а за иненото производство нѣмащъ значение и съветватъ да се предпочита Димята, като сортъ годенъ за вустранно ползуване.

Българскитѣ лозари очакватъ а се даде преценка на тия две схватания, а едновременно да се даде една правилна насока сега, докато време, за да се не влѣзе въ заѣненъ сокакъ, да се не стигне до затруднение и горчиво разочарование по-късно.

И право, ако въ всѣки отрасълъ а стопанския животъ е необходима строга преценка на наличнитѣ условия, трижъ по-наложително е

това за лозарството, свързано съ толкова разходи, дълга подготовка и неподатливо за бързо маневриране.

Но, нека сме на ясно. Дума за подборъ и предпочитание на едина или другия сортъ може да става само за мѣста, дето и единиятъ и другиятъ намиратъ еднакво добри условия да се развиватъ. За бѣлитѣ склонове около Варна, Шуменъ, Преславско и пр. дето Димята се развива по-добре отъ всѣки другъ сортъ и дава доброкачествено грозде, въпроса е предрешенъ. Тамъ Афузъ-Али остава на заденъ планъ. Въ по-богатитѣ и свежи почви ще бжде предпочетенъ Афузъ-Али.

Пъкъ имаме мѣста въ страната силно пропускливи и съ слаба почва склонове, които не сж нито за единия, нито за другия сортъ.

Сжщото може да се каже и за прибалканскитѣ ридове и височини. дето гроздето въобще не дозрѣва добре.

Споредъ моето скромно схващане, меродавния указателъ за начина по който има да се трансформира нашето земледѣлско стопанство, както и за подбора на културнитѣ видове и сортове трѣбва да се търси въ изискванията на пазаря.

Желѣзния законъ за търсенето и предлагането не единъ пжтъ вече е застава за земледѣлскитѣ стопанства да се огъватъ и превиватъ, съобразно съ изискванията, да коренятъ и посаждатъ наново маточници, черници и пр.

Безспорно, като се ръководимъ отъ указанията на пазаря сега, трѣбва да бждемъ предвидливи и за утрешния день. Днесъ Афуза дава най-добри доходи. Така може да върви още нѣколко години, докато другитѣ страни не сж разпространили широко този сортъ и докато се ползуваме отъ едно безпрепятствено транзитирани на нашето грозде къмъ срѣдна и западна Европа.

Предъ страха, да бждемъ нѣкога, изолирани отъ европейския пазаръ, има единъ повикъ да се изостави Афуза, а да се сади само Димятъ.

Дали, обаче, при едно въздържане да разпространяваме този великолепенъ сортъ, признатъ за царъ на гроздата, не бихме стигнали до положението на прости зрители на търговията съ него на европейскитѣ пазари, та и при свободенъ достъпъ за пазаря да нѣмаме възможностъ да се явимъ тамъ съ Афузъ?

Турската мъдростъ казва: „Коркаръ базергянъ, не кяръ, не зараръ“.

Вкусътъ у разнитѣ народи е различенъ и променчивъ. Англичанитѣ предпочитатъ червенитѣ грозда, срѣдна Европа иска бѣли. Дали нѣма нѣкога или въ скоро време да настѣпи обратъ въ вкусоветъ?

Производителя е длъженъ да държи смѣтка за всичко. Нѣмцитѣ казватъ на кжсо Geschmacksache (вкусовъ въпросъ), а руситѣ иматъ поговорка, „по вкусъ и по цвѣтъ товарища нѣтъ“.

Едно масово и изключително разпространение на Афуза, особено, когато това стане и на неотговарящи почви, азъ намѣрвамъ, съ трѣбва да се избѣгне, но въ никакъвъ случай не бихъ съветвалъ напълно да се изостави. Съображенията ми сж следнитѣ:

1) Сорта Афузъ-Али се цени на високо, почти двойно въ сравнени съ Димятъ сега и ще се цени още по-високо следъ години, защото нѣма другъ сортъ въ свѣта, който да го прѣвъзхожда.

2) Чрезъ заложенитѣ опити отъ Държавната опитна станция въ Плѣвенъ, както и отъ наблюденията на частни лозари се установява, гроздето Афузъ-Али въ смѣсъ съ Димятъ дава добро вино, та опасенията какво въ лоши години Афузъ би останалъ неизползуванъ, сж съвършено неоснователни.

3) Риска да се затвори нѣкога временно пазаря на грозде въ Европа се компенсиратъ отъ висока цена на този сортъ.

4) По издържливостъ на транспорта Афузъ-Али надминава Димятъ. Той може да стигне дори на далечнитѣ пазари и

5) Има положителни сведения, че свѣтовната консумация на вино отъ година на година бързо се увеличава. При това положение, дори и на низки цени да се изнася Афуза, ще дава по-сигурно препитание на лозаря, отколкото другитѣ сортове изнесени на грозде или вино.

И друго.

Въ единъ моментъ, когато у насъ дихме свѣта съ нашия хубавъ Афузъ-Али, намѣрвамъ повика въздържане отъ разпространение му съвсемъ неоснователенъ.

Стопански оправдано е, когато се садятъ лозя за десертно грозде на Афузъ-Али да се даде, ако е предимство, то поне равно мѣсто съ Димятъ, иначе ще излѣзе, че се хора само на шума и рекламата, а други ще извлѣкатъ облагитѣ.

Влчо Ив. Бѣлчевъ

Инж. Агрономъ.

По гроздовия молецъ¹⁾

Съ навлизането въ растежния периодъ на лозята, предъ погледа на много лозари започватъ да се мертаватъ страшнитѣ спомени отъ дълбокитѣ опустошения на гроздовия молецъ презъ последнитѣ години. И много основателно, надъ всички грижи които терзаятъ лозаря, мисълта на последния трѣбва да бѣде смутена предъ страшнитѣ перспективи, че ако годината е благоприятна за развитието на този паразитъ, борбата съ него е извънредно трудна и може да даде резултати само ако се поведе повсемѣстно и системно.

Миналата 1930 год. бѣше сравнително по-неблагоприятна за развитието на молеца и последния не можеше да се развие така масово колкото председствувашитѣ две години. Това положение, обаче, ни дава малко не трѣбва да отслабва прегнатото внимание на лозаритѣ въ уязвениятѣ райони. Напротивъ, при изгледитѣ за слабо развитие на първата генерация гжсеници, само сега се отдаватъ особено благоприятни условия за резултатна борба съ молеца и да се запази пълно гроздовата реколта. Това, обаче, ще се постигне ако презъ растежния периодъ се организира подеме повсемѣстно и масово пръскане на лозята съ отровнитѣ жасеницитѣ на молеца разтвори.

Въ практиката добиха вече доста широко употребление главно следнитѣ химически сръдства: *Парижката зеленина*, *Ураниева зеленина*, *Бозола*, *Тютюневи екстракти*, *Норазенъ*, *Тутокилъ* и др. Всички тези химически сръдства се употребяватъ въ разтвори, съ които се пръска въ цвѣтнитѣ реси и ягоридата.

Парижката зеленина е специално арсениково съединение. Тя е бѣлозеленикавъ извънредно силен прахъ. Въ борбата противъ

молеца се употребява въ доза 150 гр. за 100 литри разтворъ при пръсканията преди цвѣтението на лозята и 200 гр. за 100 л. разтворъ следъ цвѣтенията на последнитѣ. Може да се употребява сама, когато се касае за борба насочена изключително противъ молеца, или пъкъ съвмѣстно съ бордолезовия разтворъ, когато се използва съвмѣстно борбата противъ пероноспората и противъ молеца. Слагането Парижката зеленина става по следния начинъ; въ една стъклена или чугунена чаша се изсипва внимателно приготвеното пакетче съ определената за едно буре доза Парижка зеленина и започва да се сипва по малко вода, капка по капка, като същевременно съ една клечка постепенно се завалва една тѣстяна топчица, която съ постоянното слагане вода се търкаля съ клечицата до като всичката изсипана въ чашата Парижка зеленина се завалва на тѣсто. Слагането на вода и бъркането съ клечката продължава и следъ това до като полученото тѣсто се изразмие напълно. Получената свѣтло-зелена рѣдка каша се изсипва въ готовия синкамъченъ разтворъ, бърка се продължително следъ това съ дървенъ колъ и разтворътъ е готовъ за пръскане. Когато разтворътъ ще бѣде използванъ само противъ молеца, Парижката зеленина се сипва въ бурето за пръскане само съ вода като за 100 л. разтворъ се слага и по четвъртъ кгр. горена варъ, която предварително се угасява. *Парижката зеленина* много бързо се утаява въ приготвения разтворъ, така че последниятъ трѣбва често и основно да се бърка.

Ураниевата зеленина е също специално арсениково съединение,

¹⁾ Извлѣчение отъ специалната брошура на автора.

свѣтло-зелень прахъ. Употрѣблението на *Ураниевата зеленина* е сжщо както това на *парижката зеленина*.

Арзола. Сивъ прахъ отъ специално арсениково съединение, употреблението на когото е сжщо както това на *Парижката* и *Ураниевата зеленина*. Количеството, което се слага за 100 л. разтворъ, когато се пръска преди цвѣтението е 250 гр., а следъ прецвѣтяването на лозята за да бже разтворъ ефикасенъ трѣбва да се слага 300—350 гр. за 100 л. разтворъ.

Носпразенъ. Ситенъ прахъ съ сивъ циментовъ цвѣтъ. По съставъ Носпразена представлява една комбинация отъ медни соли и арсеникови съединения. Нагоденъ е да се води съ него борба едновременно противъ пероноспората и противъ молеца. Носпразена трѣбва да се употребява въ дози 1·5 кгр. преди цвѣтението и 2 кгр. следъ цвѣтението на лозята за 100 литри разтворъ. Приготвлението на разтвора става по следния начинъ: Определеното количество Носпразенъ се слага въ бурето за разтворъ съ половината отъ цѣлото количество вода и съ една дървена метла се бърка въ продължение на 1 часъ, за да се постигне пълното разтваряне на Носпразена. До като се разтваря *Носпразена*, въ едно каче се угасява въ малко вода варъта, която се смѣта по 250 гр. негасена варъ на всѣки кгр. Носпразенъ. Вареното млѣко следъ това се разрежда съ останалото количество вода. Когато и това е готово разтворениятъ *Носпразенъ* се смѣсва съ киреченото млѣко, разбърква се добре и разтворътъ е готовъ за пръскане.

Тутокилъ. Сиво-зеленикавъ прахъ, който сжщо като Носпразена е нагоденъ за водене едновременно борба противъ пероноспората и противъ гроздовия молецъ. При пръсканията съ Тутокилъ преди цвѣтението на лозята трѣбва да се слага

1·5 кгр. за 100 л. разтворъ. Следъ цвѣтението на лозята, обаче, дозата трѣбва да се увеличи на 2·5 кгр. за 100 л. разтворъ. Тази последна доза е наложителна, особено ако годината е пероноспорна. Приготвлението на Тутокиловиятъ разтворъ става почти сжщо така както и при Носпразена. Добре е, обаче, винаги и тукъ да се провѣрва както при бордолезовия разтворъ съ лакмусова книжка, до пълното угасяване на киселинността.

Тютюневи екстракти. Съ голѣмо практическо значение е фабричниятъ препаратъ който излиза въ България подъ името *Перунъ*. Гжста катрановидна течность съ много силна тютюнева миризма. *Перуна* е фабриченъ тютюневъ екстрактъ полученъ чрезъ суха дестилация на тютюневи отпадъци. И той както специалнитѣ арсеникови химич. срѣдства може да се използва само противъ молеца или пъкъ прибавенъ въ бордолезовия разтворъ при съвмѣстната борба и противъ пероноспората. Когато се пръска преди цвѣтението на лозята, трѣбва да се слага 1·5 кгр. за 100 л. разтворъ, а следъ прецвѣтяването на лозята дозата се увеличава на 2—2·5 кгр.. При употреблението на *Перуна* последниятъ трѣбва много внимателно да се прецежда презъ платнѣна цедилка, защото иначе пръскачката се задръства отъ катраненитѣ мазноти и не може да се работи.

Всички гореизброени химически срѣдства, употребѣбени въ необходимата доза, сж съ сигуренъ ефектъ противъ гжсеницитѣ на молеца. За да се постигнатъ, обаче, възможнитѣ максимумъ поражения на паразита, безусловно необходимо е разумното имъ използване и тѣхно най-умѣло приложение. За да се постигне желаниятъ най-добъръ резултатъ отъ борбата презъ растежниятъ периодъ трѣбва:

1) *Да се пръска съ ефикасенъ разтворъ*. При употреблението на арсениковитѣ препарати, лозарътъ

трѣбва да има винаги предъ видъ, че арсениковитѣ съединения въ тѣхъ сж неразтворими, че тѣ се намиратъ въ разтвора само въ плаващо състояние и бързо се утаяватъ на дъното на сжда въ който се намира разтвора. Ето защо наложително е да се прави основно и доста продължително разбъркване и разбиване на приготвенитѣ разтвори, особено при употреблението отдѣлно само на *Парижката зеленина*, *Ураниевата зеленина* или *Арзола*. Практиката да се бърка разтвора е така наложителна, че тя трѣбва да се прилага и въ самитѣ пръскачки. При липсата на специални бъркачки въ пръскачкитѣ, стопанина лозарь трѣбва да изисква отъ работницитѣ пръскачи на всѣки 15—20 лози да разбъркватъ на гърбоветѣ си разтвора въ пръскачката. Тази нагледъ дребна забележка крие често пжти въ себе сивсецѣло ефикасността на употребеното арсениково сръдство.

2) *Навременно пръскане на лозитѣ*. Гроздовиятъ молецъ открива на лозаря единъ фронтъ несравнено много по-страшенъ отъ тоя на пероноспората. Наистина, за економия на разноскитѣ по пръскането, лозаря трѣбва да се стреми да използва съвмѣстната борба, като въ готовиятъ бордолезовъ разтворъ за борба съ пероноспората се сложи и потребната доза отъ химическото сръдство съ което ще се преследва и молеца. Лозарятъ, обаче, трѣбва да знае, че тази съвмѣстна работа има своята граница и не бива безогледно да се увлича по-диръ рекламитѣ на препарати съ универсално действие противъ всички болести и неприятели по културнитѣ растения.

Условията за развитието на пероноспората далечъ не сж еднакви съ тѣзи за успѣшното развитие на молеца. При една топла и суха пролѣтъ напр., която ще бжде неблагоприятна за пероноспората, но крайно благоприятна за молеца, лозаря вина-

ги отсрочва пръскането противъ пероноспората. При съвмѣстното пръскане, прочие, на арсениковитѣ и тютюневи сръдства въ такъвъ случай борбата противъ молеца се явява винаги закѣснѣла, ненавременна и като така съ слаби резултати. Тамъ гдето молеца се е вече загнездилъ, вниманието на лозаря трѣбва предимно да бжде вцентрено върху развитието на този пакостникъ. При сложниятъ и капризенъ животъ на молеца за да се запази гроздовата реколта, необходимо е извеждането на строго организирана работа въ пръсканията, като се има предъ видъ предимно развитието на молеца. Разбира се, има и моменти когато съвмѣстното пръскане противъ молеца и пероноспората може и трѣбва да се използва. Това се удава споредъ менъ по-скоро при допълнителнитѣ пръскания противъ молеца, а главнитѣ и най-важнитѣ пръскания противъ паразита трѣбва да се извършватъ своевременно, специално само върху плода на лозата. Ефикасността на всички химически сръдства дава своятъ сигуренъ унищожителенъ ефектъ само когато се атакуютъ гжсеничкитѣ на молеца докато сж още свършенно малки. Максималнитѣ поражения се нанасятъ, когато молеца се атакува въ фазата на едва излюпващитѣ или наскоро излюпили-тѣ се вече поколѣния. Тогава и най-слабитѣ количества отъ отровната паша сж смъртоносни.

За да се получатъ пр. най-добри резултати, пръскането на отровнитѣ разтвори трѣбва да бжде нагаждано въ пълненъ унисонъ съ развитието на молеца, безъ лозаря да държи смѣтка за растежното състояние на лозата, нито пъкъ да се влияе отъ атмосфернитѣ условия. Пръсканията съ химическитѣ сръдства трѣбва да почнатъ за дадена генерация съ появяването на първитѣ нейни пеперудки и да не закѣсняватъ много следъ появяването на първитѣ гжсенички. Датата на

пръскането е единъ отъ най-сжщественитѣ фактори въ борбата презъ растежния периодъ и отъ него до голѣма степенъ зависи успѣхътъ на работата. За да се следи снасянето на яйчицата, трѣбва да се следятъ моментитѣ на изхвъркването на самитѣ пеперудки. Ето защо въ нападнатитѣ отъ молеца райони трѣбва да се организиратъ на разни пунктове специални наблюдателни и контролни станции, гдето да бждатъ оставени въ самитѣ лозови главини при естественитѣ природни условия разни партиди пашкулчета на молеца. Отъ тѣзи контролни станции трѣбва да изхождатъ и инструкциитѣ за масовата повсемѣстна работа. Такива контроли могатъ да се залагатъ отъ всички по-интелигентни лозари, като се използватъ прости тифонени кафези.

3) *Грижливо пръскане на арсениковитѣ разтвори.* Ефикастниятъ разтворъ и навременното му пръскане, добиватъ истинската си практическа цена само при старателно-

то напръскане на застрашенитѣ органи на лозата. Въ голѣмото си болшинство, работницитѣ пръскачи хабятъ скжпитѣ разтвори само по листата на лозитѣ. Наистина, когато момента на пръскането е удобенъ за съвмѣстна борба и противъ пероноспората, тогава трѣбва грижливо да се пръскатъ всички зелени части на лозата — листа, филизи, гроздова реса и ягорида. Когато, обаче, борбата ще е насочена изключително противъ молеца, както въ болшинството случай това се налага, *то обекта на пръскането трѣбва да бжде изключително само ресата или ягоридата.* Въ такъвъ случай разтвора трѣбва да се изхвърля отъ напопената пръскачка съ прекжсвания и съ огледъ да се засѣга грижливо само плода. Работата на пръскача до голѣма степенъ се улеснява, ако къмъ тѣзи грижи предварително се извърши едно внимателно отстраняване на всички листа, които закриватъ гроздоветѣ и задущаватъ вжтрешността на лозата.

Ст Икономовъ.

Дирек. Лозар. Оп. Станция—Плѣвнѣ

Изресяването у лозата и срѣдствата противъ него.

Подъ думата изресяване, стурване, милерандажъ, се разбира резултата отъ нѣколко причини, чийто краенъ ефектъ е окапването на цвѣтоветѣ или абортирането на зърната.

Наистина, ягоридата може да се образува, но следъ това да не наедрява, макаръ по нѣкога семкитѣ да сж образувани. На този последния случай е дадено по-специално името Милерандажъ. За повечето лозари, изресяването е необразуване или непълно развитие на зърната. Има сортове обаче (Султание, Коринтъ и др.), у които зърното се образува, но семкитѣ не се развиватъ. Отъ физиологична гледна точ-

ка, въ този случай има сжщо изресяване; този видъ изресяване носи името Партенокарпия.

Причинитѣ, на които се дължи изресяването, могатъ да бждатъ раздѣлени на 4 групи:

- 1) отъ Анатомично естество
- 2) „ Физиологично естество
- 3) „ Патологическо естество
- 4) „ Метеорологично „

И споредъ това, ние различаваме:

1) Изресяване отъ анатомично естество.

Този видъ изресяване се дължи на ненормалното устройство на цвѣтоветѣ при нѣкои лози. Единъ нор-

маленъ цвѣтъ е съставенъ отъ следнитѣ части:

- а) Чашка, съ 5 листца
- б) вѣнче, съ 5 срастнали помежду си листца, които въ момента на цвѣтенето се откъсватъ вкупомъ отъ основата си.
- в) Тичинки, (мжжкитѣ органи) 5 на брой.
- г) Пестикъ, (женския органъ) — единъ.
- д) Нектарници, обикновено 5 на брой.

Има обаче лози, въ цвѣтоветѣ на които нѣкоя отъ тия части липсва или остава недоразвита. Такива цвѣтове сж ненормални и споредъ това, дали сж тичинкитѣ или пестика които оставатъ недоразвити, биватъ женски или мжжки. Напр., Монтиколата има цвѣтове, у които пестика е неразвитъ, и следователно не може да даде плодъ; такива цвѣтове сж мжжки и при тѣхъ изрисяването е постоянно.

У други лози, като Синя Бодлива, Фоча, Гарванъ, Червена лисича опашка, Бѣла дебела, Чаушъ и др., тичинкитѣ сж кжси, съ слабодействащъ тичинковъ прашецъ и следъ отварянето на цвѣта, тѣ се изкривяватъ надолу; нормално опрашване тукъ не може да стане, освенъ отъ прашеца на други близкостоящи лози.

Въ този случай изрисяването, макаръ и частично, е сжщо така постоянно.

Срѣщатъ се най-сетне и лози (Гаме), у които вѣнечнитѣ листа, често пжти вмѣсто да се откъснатъ отъ основата си, отварятъ се отгоре, както цвѣтоветѣ на овоцъ дървета.

У други, пестика се превръща въ вѣнеченъ листъ, у трети тичинкитѣ сж дълги но прашеца имъ има слаба оплодотворителна способностъ (Александрийски Мискетъ).

У всички тия сортове изрисяването става редовно и се дължи на ненормалното устройство на цвѣта.

2) Изрисяване отъ Метеорологическо естество.

Цвѣтенето представлява единъ критиченъ периодъ отъ живота на лозата, презъ който последната е особено чувствителна на атмосфернитѣ влияния. Опрашването на цвѣтоветѣ се извършва при температура 17°—25° С и атмосфера нито много суха, нито много влажна, въ продължение на 25—30 дни. Ако атмосфернитѣ условия презъ време на цвѣтенето сж неблагоприятни, т. е., ако температурата е по-ниска отъ 17°, ако ваятъ продължителни дъждове или духатъ постоянно южни вѣтрове изсушаващи близалцето на пестика, голѣма частъ отъ цвѣтоветѣ окапватъ, други, недобре оплодени, даватъ зърна дребни, ненормални или безъ семки.

3) Изрисяване отъ физиологическо естество.

Храненето на лозата, въ зависимостъ отъ сорта, рѣзитбата, почвата и подложката, е тоже единъ отъ факторитѣ, които играятъ важна роль при оплодяването на пестика. Единъ буйнорастящъ сортъ, каквито сж Бѣлъ Мискетъ, Клеретъ, Бѣли орлови нокти, Урумъ Юзюмю и др., на когото е дадена бедна рѣзитба (недостатъчно число пжпки) или който е присаденъ върху буйнорастяща подложка и въ богата почва, има винаги наклоностъ къмъ изрисяване, което се дължи на недостатъчното количество хранителни вещества доставени на реситѣ. Една буйна лоза има повече лѣто-расти и повече млади листа отъ една съ нормална сила лоза. Тѣзи млади листа не асимилиратъ, а предизвикватъ приливъ на хранителнитѣ вещества къмъ самитѣ тѣхъ за нарастването имъ, а на разположение на цвѣтоветѣ оставатъ недостатъчно количество храни, вследствие на което голѣма частъ отъ тѣхъ окапватъ или се превръщатъ въ мустаци преди още да сж се показали.

Споредъ видни французки учени, хранителния елементъ, отъ сока на лозата, чийто недостигъ предизвиква изресяването, е вжглорода. И наистина облачното и влажно време, както и всички причини които намаляватъ активността на асимилацията, спомагатъ за изресяването, като предизвикватъ превръщането на реситъ въ мустаци (преди цъвтенето), окапването на цвѣтоветъ (презъ време на цъвт.) или на зърната (следъ оплождението).

4. Изресяване отъ патологично естество.

Влиянието на разнитъ болести и неприятели върху лозата се отразява споредъ естеството на неприятеля и болестта по прѣкъ или косвенъ начинъ върху изресяването на нападнатата лоза. Загниването на коренитъ, филоксера, маната, ларвитъ на майския брѣмбаръ и др., насѣкоми предизвикватъ едно отслабване на лозата, вследствие на което равновесието между поемането и използването на хранитъ въ растението, е нарушено. Нуждитъ на реситъ отъ хранителни материали не могатъ да бждатъ задоволени, а това създава условия за изресяването.

Други неприятели, каквито сж лозовия драскачъ, лозовия молецъ и пр., дѣйстватъ направо върху цвѣтоветъ, младата ягорида и опашчицитъ на зърната, повреждатъ ги и предизвикватъ изресяване.

Изобщо, всички причини, чийто ефектъ се изразява въ намаление активността на лозата, въ рѣзка промѣна на амбиентнитъ условия презъ периода на цъвтенето и въ непропорционално увеличение буйността на растението, създаватъ прѣко или косвено условия за изресяването.

Срѣдства противъ изресяването

Споредъ естеството на причинитъ, които предизвикватъ изресява-

нето, срѣдствата противъ сжщото сж различни:

а) Противъ анатомичното изресяване.

Когато цвѣтоветъ сж мъжки, никое познато срѣдство не е въ състояние да направи пестика да се развие и оплоди. Такива лози трѣбва да бждатъ преоблагородени или замѣнени съ други. Когато цвѣтоветъ сж женски (ненормални,) оплождането на пестика може да стане изкуствено, било като се опрашатъ цвѣтоветъ съ реси отъ други сортове, било като се прашатъ съ сѣренъ прахъ, било най-сетне като се засаждатъ такива лози заедно съ други, чийто тичинки сж дълги и прашеца имъ има силна оплодотворителна способностъ. Засаждането трѣбва да става на редове (по сортове).

На лозитъ, чието вѣнче се отваря отгоре, или пѣкъ пестика се е трансформиралъ въ вѣнченъ листъ, сжщо не може да се помогне.

Изобщо, за да избѣгнемъ анатомическото изресяване, трѣбва да се подбиратъ строго присадницитъ за облагородяване на американскитъ лози, т. е. да не се взематъ калеми отъ лози наклонни къмъ изресяването.

б) Противъ Метеорологичното изресяване.

Срѣдство за борба противъ метеорологичното изресяване нѣмаме, защото не зависи отъ насъ да е топло или студено, да вали или не дъждъ, да духа или не юженъ вѣтъръ, и пр., отчасти обаче, ние можемъ си помогна противъ неблагоприятнитъ атмосферни условия, като филизимъ лозитъ, като ги връзваме хлабаво преди цъвтенето, за да улеснимъ проникването на слънчевитъ лъчи и препрѣчимъ на задържането на влагата. Не трѣбва да се копае лозето презъ време на цъвтенето, защото копанята причинява една рѣзка промѣна въ температурата на почвата и на околния въз-

духъ, която пъкъ се отразява зле върху оплодяването.

Подбора или селекцията на присадниците е също така едно мощно сръдство против метеорологичното изрисяване. Този подборъ трѣбва да се извършва по възможностъ презъ години благоприятни за изрисяването, за да могатъ да се отбележатъ съ най-голѣма точностъ устойчивитѣ лози.

в) Противъ физиологичното изрисяване.

Буйността на една лоза може да се намали, като ѝ се даде подходяща богата рѣзитба, т. е., като се оставятъ на главината две три дълги пръчки или 2—3 чѣпа повече отъ миналата година. Да се практикува пензиране една седмица преди цвѣтенето или когато се забележатъ първитѣ цвѣтове, като се отнеме само върха съ единъ два листа. Да не се присаждатъ буйни нашенски сортове върху буйни подложки, и последнитѣ да не се садятъ въ богата почва.

Да се извършва при възможностъ колцоването на ластаритѣ съ реса правилно и на време и да се изкривяватъ плоднитѣ пръчки, за да могатъ хранитѣ да се разпредѣлятъ равномерно между всички реси.

г) Противъ патологичното изрисяване.

Понеже този видъ изрисяване се причинява отъ болести и неприятели на лозата, то борбата съ тѣхъ е и борба противъ изрисяването. При първитѣ пръскания съ бордолозовъ разтворъ трѣбва да се наръсятъ колкото се може по-добре реситѣ или младитѣ зърна, защото тѣзи сочни части се лесно нападатъ отъ пероноспората. Прашенето съ сѣренъ цвѣтъ (прахъ) противъ оидиума е също едно ефикасно сръдство противъ изрисяването, като сжщевременно съ това се помага и на разнасянето на тичинковия прашецъ за опрашване на други цвѣтове. Изобщо може да се каже, че борбата съ болеститѣ намалява чувствително случаетѣ на изрисяване.

В. В. Стрибрни.

Методи за запазване и подобрене добритѣ качества на ценнитѣ наши сортове овощия включително и гроздата.

Както въ овощарството, така и въ лозарството, ние изобщо имаме работа не съ чисти ботанически видове или константни форми, характеризиращи се по това, че по пжтя на естественото размножаване чрезъ семена запазватъ всички свои най-типични външни и вътрешни белези. Тукъ ний имаме работа съ най-разнообразни културни форми, чийто появяване на бѣлия свѣтъ, въ повечето случаи се крие въ неизвестно минало, а що се отнася до сжщинскитѣ фактори, които сж били причина за това разнообразие, щото днесъ да имаме 4000 — 5000 сорта грозда, 2-3 хиляди сорта ябълки и пр., то тѣ все още си оста-

ватъ забулени въ гжста мъгла. Съ много малко изключения, всичко хубаво, което ний днесъ имаме въ овощарството и лозарството се дължи на случайността и единствениятъ пжтъ съ който ний разполагаме да запазимъ придобититѣ ценни качества на даденъ сортъ, които си оставатъ една загадъчна игра на природата, е въ така нареченитѣ изкуствени начини на размножаване, най-важни отъ които сж размножаването, чрезъ рѣзници, положници и присаждане. Въ овощарската и лозарската практика изброенитѣ начини сж отъ първостепенна важностъ по проста причина, че при размножаване чрезъ семена

никога не можемъ да получимъ това, което даденъ сортъ представлява. Въ семената на даденъ благороденъ сортъ грозде, ябълка, круша и пр. се криятъ най-разнообразни наследственни възможности и при единъ посѣвъ на по-голямъ количество семена, ний винаги получаваме една голѣма пѣстрота отъ най-разнообразни форми, които изобщо се отличаватъ съ много по-долнокачественни плодове. При това, обаче, не е изключена възможността щото между хилядитъ напр. произведени отъ семе екземпляри, да се намѣрятъ единични заслужаващи нашето внимание и да послужатъ като родоначалници на нови сортове—чийто добри качества можемъ да запазимъ чрезъ изкуствено размножаване. Въ това отношение не всички овоцни видове сж еднакви; така напр. добритъ сортови качества при орѣхитъ и прасковитъ, размножавани чрезъ семена се запазватъ доста добре и за това и размножаването чрезъ семена тукъ се препорѣчва, още повече, че полученитъ отъ семе растения проявяватъ въ всѣко отношение по-голямъ устойчивостъ.

Следъ като знаемъ изтъкнатитъ особености, които трѣбва да вземе подъ внимание при размножаването на овоцнитъ дървета и храсти, ще разгледаме въ общи черти и пжтищата по които трѣбва да вървимъ, не само да запазимъ, но и да подобримъ ценнитъ качества на различнитъ тѣхни сортове. Стойността на даденъ овоцень сортъ се изразява въ: 1) пригодността на неговитъ плодове като сурова храна или за преработка въ опредѣлено направление; 2) въ неговата родovitостъ и 3) устойчивостъ къмъ разни неблагоприятни климатически и почвенни условия и разни болести и неприятели.

Запазването, а особено, всѣко едно изкуствено подобрене на всички наши културни растения, почива върху подборъ на вариации.

До скоро като материалъ за подборъ сж служили случайнитъ вариации. Специално въ областта на овоцарството и лозарството тѣзи вариации ще иматъ значение и за въ бждеще, обаче голѣмия напредѣкъ, който ний днесъ имаме въ създаване на нови ценни раси въ областта на цвѣтарството и зеленчарството се дължи на обстоятелството, че въ последно време нашитъ познания върху причинитъ на варирането сж твърде много разширени и всѣки който иска да работи въ това направление не слѣпешката, като разчита не само на случайността, трѣбва преди всичко да познава най-важнитъ закони на варирането. Ако се вгледаме внимателно въ дадено мѣсто, заето отъ какъвто и да е видъ, или сортъ културно растение, скоро ще забележимъ, че колкото и на прѣвъ погледъ общата маса да ни се показва еднаква, все пакъ между единичнитъ растения често пжти има чувствителни разлики. Причинитъ на тѣзи различия, или така нареченото вариране сж главно-три и споредъ това имаме три групи вариации. Ако вземемъ даденъ растителенъ видъ и го поставимъ при различни почвенни и климатически условия, а така сжщо при различна културна обстановка, то винаги ще се явяватъ чувствителни различия въ общото развитие, количеството и качеството на плодетъ. Всички подобни вариации, които се явяватъ подъ влиянието на външни фактори, се казватъ *модификации*, но проявяващитъ се тука добри или лоши качества не сж наследственни. Какъ трѣбва да разбираме това онаследяване ще ни разяснятъ следнитъ нѣколко примѣра. Ако вземемъ семе отъ едно случайно добре развито растение, вследствие на това, че то е попаднало на торно мѣсто и при по добро освѣтление, това не ще рече, че поколението което ще получимъ ще бжде такова. Много сжщо ще се излъжемъ ако отъ

опредѣленъ напр. коренъ бобъ избереми само едриѣ зърна съ надежда да получимъ поколение, което да ни дава само едри зърна.

Опредѣленъ брой сортове круши, облагородени на подложка дюля винаги даватъ по-едри, по-вкусни и по-красиви плодове, тѣзи обаче, качества не се онаследяватъ чрезъ взетитъ калемѣ, ако ги присадимъ на подложка дивячка.

Ако вземемъ присадници отъ едно лозе напр. отъ сорта Афузъ-Али, което, вследствие на това, че е поставено при идеална културна обстановка, се отличава съ отлично плодородие и плодове, това не ще рече, че при по-лоши условия, тѣзи присадници ще ни дадатъ същото нѣщо. Отъ посоченитъ нѣколко примѣра се вижда ясно, че качества на модификациитъ не се онаследяватъ и като така, тѣ не могатъ да

служатъ като изходна точка за подобрене или запазване на добри качества.

Втори видъ вариации сж така нареченитъ *комбинации*. Тѣ се явяватъ отъ първостепенна важность за получаване на нови раси и подобрене качества при всички културни растения, които размножаваме чрезъ семена. Комбинациитъ се получаватъ чрезъ естествено или изкуствено кръстосване на раси отъ даденъ видъ или два близки вида. Полученитъ чрезъ кръстосване комбинации притежаватъ въ различна степенъ качества на майката и бащата, които въ следващитъ поколения се онаследяватъ споредъ открития отъ Gregor Mendel законъ, представа за който може да имаме отъ следнитъ нѣколко примѣра.

(Следва).

Ст. Икономовъ

Дир. лоз. оп. Станция — Плѣвенъ

Истината върху „Саймъ“

Преми нѣколко дни, представителя на фирмата „Saïm“, г-нъ Франческо Рикарди, разпрѣсна измежду лозаритъ въ България циркуляри, въ които, съпоставяйки писаното отъ менъ въ кн. 4—5 (1931) на „Лозарски прегледъ“ по отношение на представляваната отъ него „Обакърена сѣра Саймъ“, съ протокола за изведени опити въ Бургазъ, подписанъ и отъ менъ, идва до заключението че или въ протокола или въ статията се твърдятъ невѣрни работи, поради което се заканва да ме даде въ сждъ. Не съмъ съ намѣрение да отговарямъ на г-нъ Рикарди, защото не ме интересува никакъ дали той губи или печели отъ това що съмъ писалъ, обаче неговия циркуляръ ще внесе може би едно недоумение между лозаритъ, което съмъ длъженъ да разясня.

Презъ 1929 год., по нареждане на

Министерството на земледѣлието, бѣха заложени отъ лозарската станция опити съ сѣрата „Саймъ“ обакърена 3⁰/₀, 5⁰/₀, 7⁰/₀ и 10⁰/₀ въ Видинъ, Плѣвенъ и Варна, а отъ г-нъ Борисъ Ивановъ, тогава началникъ на фитопатологическия отдѣлъ при Софийската земледѣлска опитна станция — въ нѣколко пункта на южна България, между които и Бургазъ.

Въ северна България пероноспората се развиваше слабо и до 10.VIII, дата на която бѣ подписанъ протокола за резултатитъ въ Бургазъ, повредитъ отъ нея не бѣха достатъчни за да се установи ефикасността на „Саймъ“ въ Плѣвенъ, Видинъ и Варна. Това обстоятелство е изложено въ отчета на станцията за 1929 год., заедно съ резултатитъ отъ наблюденията презъ това време, които давамъ тукъ на кратко:

Срѣдства	Плѣвень 3.VIII 1929	Варна 4.VIII 1929
	Заразени листа въ % главина	Заразени листа въ %
Контрола (непрѣ- скано)	8.0	9.5
Бордолозовъ раз- творъ 1.5%—2.5%	3.2	0.8
Саймъ 3%	7.4	8.0
Саймъ 5%	6.4	3.5
Саймъ 7%	5.0	1.6
Саймъ 10%	4.4	1.5

Въ сжщото това време г-нъ Бо-
рисъ Ивановъ бѣше заложилъ своитѣ
опити въ Бургазъ, кждето пероноспо-
рата се бѣше появила въ доста сил-
на форма. На 7 августъ Министер-
ството нареди да констатираме, г-нъ
Ивановъ и азъ, резултатитѣ отъ опи-
титѣ въ Бургазъ, засѣгащи само броя
на заразенитѣ листа, тъй като про-
цента на заразеното отъ пероноспора
грозде се опредѣля презъ време на
гроздобера. Отъ менъ се искаше само
да констатирамъ какво е положени-
ето, т. е. колко заразени листа има
върху различно прѣсканитѣ и праше-
ни главини и моята констатация, изло-
жена въ протоколъ № 449 отъ 10.VIII.
1929 год. напълно подържамъ, защо-
що действително прѣсканитѣ съ бор-
долозовъ разтворъ и прашенитѣ съ
„Саймъ“ лози показеха въ този мо-
ментъ следнитѣ резултати:

Срѣдства	Заразени листа въ % 8. VIII.
Контрола	95
Бордолозовъ разтворъ 1.5%	30
Саймъ 3% медно съдърж.	58
Саймъ 5% „ „	45
Саймъ 7% „ „	38
Саймъ 10% „ „	30

Обаче азъ направихъ веднага свои-
тѣ резерви по отношение точността

на заложения опитъ, за което уве-
домихъ своевременно Министерството,
донасяйки въ последното, че резулта-
титѣ отъ този опитъ не могаѣ да
бждатъ окончателни и че е необхо-
димо той да бжде повторенъ, защото:

1) Съ изпитванитѣ срѣдства се
прѣскаха само по 6 главини.

2) Моментитѣ на прѣсканията сж
произволни, безъ огледъ на климати-
ческитѣ условия.

3) Контролнитѣ главини не се на-
мираха до прѣсканитѣ такива, а от-
стояха на нѣколко стотинъ метра отъ
тѣхъ, въ едно друго изоставено лозе,
кждето лозитѣ бѣха при условия съ-
вършенно различни отъ тѣзи при опит-
нитѣ главини (различни по възраст,
сила, сортъ и пр.).

4) Изпитването на препаратъ трѣ-
бва да се повтори.

На основание това мое донесение,
Министерството назначи комисия, въ
която взехме участие и ние двама съ
г-нъ Ивановъ, за да се произнесе вър-
ху донесеното отъ менъ въ Министер-
ството. Следъ размѣна на мисли, ко-
мисията реши *единодушно, че за да се
изведе окончателно заключение върху
ефикасността на сърата „Саймъ“,
опититѣ трѣбва да продължатъ още
една година най малко и да бждатъ
заложени въ по голѣмъ размѣръ.* За ре-
шението на комисията бѣ съставенъ
протоколъ, който се подписа отъ два-
та члена на комисията, а г-нъ Б. Ива-
новъ не се яви да го подпише, въ-
прѣки че той бѣ напълно съгласенъ
съ това решение, целяще да се кон-
тролиратъ резултатитѣ въ Бургазъ,
за да не се накърнятъ интереситѣ на
лозаритѣ съ единъ продуктъ набързо
изпитанъ.

Между другото, на 23 августъ
(следъ подписването на протокола за
Бургазскитѣ опити), въ Плѣвень се
излѣха изобилни дъждове (73 литри
на кв. м.), които дадоха възможность
на пероноспората да се яви въ твър-
де силна форма и на 1 октомврий
1929 г., презъ време на гроздобера,
комисията по извършване наблюде-
нията установи следнитѣ резултати:

Срѣдства	Кгр. грозде отъ 100 глав.		0% на заразе- ното грозде	% на заразе- нитъ листа на 1. X. 1929 г.
	здраво	зараз. отъ пе- ронос.		
Контрола	31·6	73·8	70	85
Бордолозовъ разтворъ 1·5%	100·0	17·5	15	5
Саймъ 3%	64·0	64·0	50	32
Саймъ 5%	42·0	35·0	46	30
Саймъ 7%	78·0	52·0	40	25
Саймъ 10%	77·0	33·0	30	18

При все че резултатитъ на 1 октомврий бѣха въ полза на бордолозовия разтворъ, което е изложено и въ отчета на станцията за 1929 год., взе се решение опита до се повтори още една година само съ Саймъ 10% (съгласно протокола съставенъ въ Министерството), преди да се коригира протокола за опититъ въ Бургазъ, а „Саймъ“ 3%, 5% и 7% се обявиха за недостатъчно ефикасни, тъй като по този въпросъ не сжествувахе споръ. Презъ 1930 год. пероноспората се появи въ много слаба форма въ Плѣвненъ и станцията не можа да се добере до ясни резултати; непрѣсканитъ главини бѣха се запазили доста добре и действието на бордолозовия разтворъ, на сѣрата „Саймъ“ 10%, както и на всички изпитвани препарати не можа да проличи. Опита ще продължи и презъ 1931 год., ето защо въ книжка 4—5 на „Лозарски прегледъ“ се казва че „Саймъ 10% е още на изпитване“. Саймъ 3%, 5%, и 7% ни бѣха изпратени за изпитване отъ Министерството и станцията заложи опитъ и съ тѣхъ, така че, макаръ фирмата да не ги е внесла за търговия въ България (това менъ не ме интересува), азъ излагамъ резултатитъ и за Саймъ 3%, 5% и 7%, защото сж били изпитани въ станцията и сж били взети отъ г-нъ Франческо Рикарди.

Така стои въпроса разгледанъ отъ фактическата му страна и безъ огледъ

на печалбитъ или загубитъ на представителя на „Саймъ“, произлѣзли следъ публикуването на статията ми.

Най-сетне, единъ протоколъ, ако въ него е допусната грѣшка отъ когото и да било и ако това може да отнеме дохода на който чакатъ 100000 лозарски семейства за да се прехранятъ, трѣбва ли да остане завинаги непоправенъ? Трѣбва ли, зарадъ интереситъ на нѣкой търговецъ да подхвърлимъ на рискъ тѣзи на цѣло едно съсловие, даващо на Държавата едно отъ най-голѣмитъ ѝ приходни пера? Сигурно не! И станцията, до колкото тя има възможность, ще съблюдава интереситъ на Държавата, респективно лозаритъ, защото само така тя ще оправдае своето сжествуване.

Б. Р. Въ редакцията се получи циркуляръ отъ представителя на „Саймъ“ г. Фр. Рикардо, който съ некоректенъ езикъ обвинява и заплашва г. Икономова за гдето не е обявилъ „Саймъ“ за единственото сигурно срѣдство противъ маната. Относно ефикасностьта на „Саймъ“ и въпросния протоколъ г. Икономовъ достойно и съ данни му отговаря. А относно позата му на представител на „50 милионнитъ италиански сърдца, любящи трудолюбивата и цѣвналата България“ ще кажемъ, че най-малкото „тѣ“ иматъ интересъ отъ успѣха на българското лозарство. Тоя „любящъ ни чужденецъ за печалбитъ“ се е позабравилъ и трѣбва Италианската легация да му напомни, че по тоя начинъ вреди на търговскитъ отношения между насъ и Италия.

Лозаритъ ще защитятъ Икономова, защото е правъ и пази интереситъ имъ.

НОВОСТИ ВЪ ВИНАРСТВОТО.

М. Стефанова—Христова.

Влиянието на електричество- то, слънчевитѣ лъчи, озона, температурата и пр. върху вината.

(Продължение отъ кн. 4 и 5).

Озона представлява една модификация на кислорода, а името си „Озонъ“ е получилъ отъ думата „озо“ — чувствамъ.

Откритъ е билъ отъ Schönbein, който първоначално го е обявилъ погрѣшно за новъ елементъ.

Край уредитѣ, въ които се получава електричество, следъ буря, въобще навсѣкжде, кждето презъ въздуха минава електрически токъ или ултравиолетови лъчи се чувства единъ особенъ остъръ миризъ, наподобяващъ горяща сѣра, който се дължи на озона.

Озонъ се получава сжщо, ако презъ влаженъ фосфоръ прекараме въздухъ, сжщо и при електролизата на сѣрната киселина.

Можемъ да се увѣримъ, че действително озона е измѣненъ кислородъ, ако прекараме презъ него (кислорода) електрическа искра.

Въ по-голъмо количество озонъ се получава въ особени уреди наречени озонизатори.

Чистия озонъ причинява кашлица и има силно окисляващи свойства при обикновенна температура, особено въ влажна срѣда.

Заради свойствата, които притежава, намира известно приложение въ практиката като срѣдство за стерилизиране.

Напоследъкъ се правятъ опити и за неговото практическо приложение въ винарството, за да се ускоряватъ процеситѣ, които ставатъ при оставяне на виното, както и за антисептичното му въздействие при нѣкои болести у вината. Да се говори съ положителностъ за благоприятното му въздействие при подобряване качествата на вината и да се приеме като едно универсално срѣдство съ широка

практическа приложимостъ ще бжде много прибързано, дори рисковано, тъй като отъ опититѣ правени до сега не се постигатъ идентични и задоволителни резултати.

P. Marsais е правилъ опити съ озониране на вина, като е заложилъ опититѣ си съ петъ бѣли и едно червено вино.

Съ всѣко едно отъ тия вина е извеждалъ различни опити, за да проучи въ по-широкъ мащабъ действието на озона.

Опититѣ сж правени въ стѣкла отъ по 5—6 литра като сж разпределени отпосле въ 1 литрови бутилки добре напълнени и запушени.

I Опитъ — Действува се съ озонъ върху едно не напълно преферментирало вино, за да се види действието на озона върху алкохолнитѣ ферменти.

II Опитъ. — Озонирано е бѣло вино напушено силно съ сѣра, за да се види действието на озона върху свободния сѣренъ двуокисъ.

III Опитъ. — Действува се върху вино получено отъ хибридъ, за да се види какво влияние оказва озона върху специфичния вкусъ foxe на това вино. Съ останалитѣ опити е ималъ за целъ да констатира какъ действува озона при пресичането на вината, за развитието и образуването на естеритѣ и пр.

За всички опити е отбелязвано промѣнитѣ, които ставатъ съ алкохола, лѣтливитѣ киселини, желѣзнитѣ соли, чийто по-голъмо присѣствие въ вината причинява пресичането на последнитѣ. Изследвана е сжщо микроскопически калъта на пробитѣ вина.

Като се иматъ предъ видъ свойствата на озона, автора допуска, че би трѣбвало да се получи едно намаление на алкохола вследствие окисляването и сжщевременно едно увеличение на лѣтливитѣ киселини и алдехидитѣ.

Промѣната на свободния сѣренъ двуокисъ въ сулфатъ да стане много по-бърже.

Неприятния вкусъ foxe на хибридниѣ вина да се намали.

Желѣзното пресичане у вината да се избѣгне, а единѣ отъ най-очакванитѣ и вѣроятни резултати би трѣбвало да бжде унищожаването на бактериитѣ на превръщането, вгорчаването и провлачността у вината. Отъ друга страна пѣкъ би се явила опасността отъ подпомагане размножаването на бактериитѣ развиващи се за присѣтствието на въздуха като тия на цвѣтасването и кисването.

Полученитѣ резултати отъ направенитѣ опити на г. P. Marsais сж следнитѣ:

Въ алкохолното съдържание между контролата и озонираното вино се констатира една слаба, незначителна разлика, която не надминава никога 1—2 десети отъ градуса. Автора отдава тази разлика по скоро като грѣшка при работата.

Лѣтливитѣ киселини между контролата и третираното вино сж почти еднакви, а въ нѣкои отъ опититѣ — по низки въ озонираното вино, отъ колкото въ контролата, което автора обяснява съ антисептичното дѣйствието на озона върху болестнитѣ микроорганизми (?)

Постоянитѣ киселини не сж измѣнени.

Въ червенитѣ вина се отбелязва едно намаление въ екстракта като се намалява сжщо интензивността на цвѣта.

Относно свободния сѣренѣ двуокисъ се забелязва едно намаление пропорционално съ силата и продължителността на озонирането.

Въ бѣлитѣ вина се получава сиво-черна утайка отъ окисленитѣ желѣзни соли, свързани съ танина. Отже-лѣзяването на вината споредъ автора може да се смѣта напълно сигурно и озонирането се явява като предпазительно срѣдство при желѣзното пресичане у вината.

Виното получено отъ хибриди съ специфическия вкусъ foxe, при озонирването е измѣнено и подоброено, споредъ продължителността и силата

на озонирването.

При микроскопическото изследване на калѣта автора отбелязва липсата на болестни микроорганизми въ озонираниѣ вина, като не отбелязва увеличение на бактериитѣ предизвикващи оцетното кисване (*Mycoderma aceti*).

Бактериитѣ на цвѣтасването (*Mycoderma vini*) сж се развивали активно въ озонираниѣ недобре допълнени проби.

При органолептичнитѣ изпитвания озонираниѣ цвѣтасали вина сж показвали вкусъ и букетъ по слабѣ, безъ да се приближава до извѣтряване, а допълненитѣ добре озонирани вина, следъ известно време сж показвали много по финѣ и приятенѣ букетъ.

Наскоро следъ озонирането въ вината се чувства по-слабѣ букетъ и блудкавость на вкусъ, обаче както вкусовитѣ така и букетни особености се възстановяватъ следъ известно време.

Всички лѣтливи вещества, като киселини, алдехиди, естери и пр., които образуватъ букета на виното автора не опредѣля, като предполага, че различията сж незначителни и тѣхното аналитично опредѣляне не ще бжде отъ значение. По-скоро органолептичното изследване въ случая ще бжде мѣродавно.

Отъ изнесенитѣ доста повърхностно и недостатъчно нужно обяснени данни изглежда, че автора се стареа да приеме едно благоприятно дѣйствието на озона върху вината както при тѣхното остаряване, така и въ случаи съ болни вина,

R. Murfields обаче (*Zeitschrift für untersuchung der Nahrungs und genussmittel*), които е работилъ много по основно по тоя въпросъ изнася данни, които не съвпадатъ съ по-горе изложенитѣ, а именно:

При органолептичнитѣ изпитвания следъ 20 дена контролата има чистѣ вкусъ и приятенѣ дѣхъ, отъ който може да се очаква едно благоприятно развитие и оформяване на букета.

(Следва).

ПРОПАГАНДА НА ВИНОТО.

И. И. Хранковъ

Пропаганда за виното посредствомъ бисквиди.

До като у насъ за пропагандата на виното — за безспорната полза отъ неговото умерено и разумно пиене, не се интересуватъ най-интересованитѣ отъ въпроса — лозаритѣ, въ другитѣ лозарски страни, особено презъ последнитѣ години, се върши твърде много. Тамъ има *образувани специални сдружения*, които, *съ съдействието и на държавата*, проявяватъ голѣми усилия и използватъ всички сръдства и начини, като: устно, писмено, чрезъ разни едноцвѣтни и многоцвѣтни рисунки, чести и многобройни изложби на вина придружени съ всевъзможни прозаични, поетични и алегорични възхвали за ползата отъ виното и пр въздействуватъ на всички за неговото пиене.

Но за да се види и у насъ до къде се отива напр. въ Франция за постигане на горната целъ, предаваме следния фактъ, който заемаме отъ сп. „Прогре агриколъ и витиколъ“, и който, мислимъ, *трябва да раздруса и да отвори очитѣ на българскитѣ лозари и на всѣки българинъ*:

„Сдружаването за пропаганда на виното се споразумѣ съ една фабрика за производство на специални бисквиди, върху които ще бждатъ отпечатани съ изпъкнали букви следнитѣ изрази за пропаганда на виното: *виното е една храна, — виното дава кръвъ, — виното утешава, — виното, това е здраве, — виното укрепява силитѣ и пр. и пр.*

По поводъ на горнитѣ факти и бележки, не може да не припомнимъ за образуваната неотдавна „лига за пропаганда на виното въ Белгия“. И тази лига не е толкова интересна сама по-себе си, колкото отъ факта, че тя е образувана въ една не лозарска страна (въ Белгия нѣма лозя) и целта ѝ. И, наистина, не е ли крайно интересно да се знае отъ всѣ-

ки българинъ, че тази лига е образувана отъ известни и добри лѣкари отъ писатели, поети, общественици и отъ всички приятели и любители на виното? Че целта на лигата е да проагитирва употребата на гроздовото вино и да се бори съ всички законни сръдства противъ безсрамната и експлоататорска фалшификация, която е успѣла да дискредитира истинското натурално вино и да намали значително неговото пиене?

Да, не само тази лига и задачитѣ ѝ да постигне сж чудни и преинтересни, но още и следното: въ тази страна всички намиратъ, че виното е полезно, но понеже сж принудени да го внасятъ отъ чужбина, предимно отъ Франция, напоследъкъ сж усвоили друга полезна за тѣхъ идея — правятъ голѣми насаждения отъ специални ябълки и круши за добиване ябълково и крушово „вино“ та по този начинъ, съ течение на времето да се освободятъ отъ чуждия масовъ вносъ на гроздови вина. Но съ това не се свършватъ чудесата на тази лига, защото между другитѣ ѝ цели е още и следната: да се бори и да добие названието *вино* само за получаваното отъ грозде.

При наличността на горнитѣ чудни факти, не е ли крайно време щото всѣки *трезвенъ* човѣкъ въ *нашата лозарска страна* да се запита дали французитѣ, белгийцитѣ и други нареди сж по-глупави отъ българитѣ? На този въпросъ азъ отговарямъ смѣло, че, за голѣмо съжаление, ние сме невежитѣ и глупавитѣ!

Признавайки това последното, ние намираме, че е късно, но все пакъ полезно и наложително е да се образува такова сдружение и такава пропаганда. И това е толкова полезно и полесно постижимо като се знае, че грамадното болшинство и отъ българскитѣ лѣкари напред не само не сж противъ виното, но сж за неговото пиене. Този фактъ за тѣхна честъ, е отбелязанъ още

презъ 1925 г. въ кн. №10 напечатания имъ органъ „Лѣтописи“, гдето е въпросъ за борбата противъ „алкохолизма“ у насъ, за *въздържание и трезвеностъ*.

По поводъ и въ подкрепа на токущо казаното, ние трѣбва да отбележимъ и следния крайно интересенъ случай:

На 28 февруарий т. г. вечерята, на изпизане отъ лозарския конгресъ (отъ аудитория 45) съ г. г. Ив. Бързаковъ, Д. Бъчваровъ отъ София и Ст. Илиевъ отъ гр. Горна Орѣховица, въ коридора срещнахме известния лѣкарь-професоръ г. Ватевъ. При тази среща се заведе малкъ разговоръ мажду г. д-ръ Ватевъ и г. Бързаковъ въ смисълъ за виното и за лозята, като последния, покрай другото, каза: „дали да коренимъ лозята или що?“ Почтениятъ г. д-ръ Ватевъ на това отговори твърде весело: „нѣма защо да ги изкоренявате, но ще пиете разумно виното отъ тѣхъ и ще ги поддържате“. И усмихнатъ прибави още той, че баща му и майка му сж си пиели на времето хубаво българско вино, като сж били достигнали до дълбока старостъ!

Свидетелъ и слушателъ на този случаенъ разговоръ, азъ си позволихъ да се намѣся (до момента не се познавахъ лично съ почтения г. д-ръ Ватевъ) съ думитъ: „Хубави, насърчителни и трезви думи казахте, г-не докторе, но желателно е и Ви молимъ да ги казвате винаги и всѣкжде при подходящи случаи“. На този почтения д-ръ пакъ усмихнатъ отговори: „Казвали сме ги и ще ги казваме, при условие да се пие трезво, а децата да не пиятъ“. И той прибави още: „защото проповѣжданото пълно въздържане, както въ всичко тѣй и тукъ, е вредно.“

Както казахме по-горе, ние знаехме и по-рано, а сега се увѣрихме напълно, че мѣдритъ мисли и разбирания на г. д-ръ Ватевъ сж такива на грамадното болшинство български лѣкари. При този фактъ, защо и въ България

не се прави за виното онова, което се върши въ другитъ страни? Защо не се създаде и у насъ специално сдружение въ София и други такива (или комитети) въ всички населени центрове, които да проагитиратъ и просвѣтятъ народа за здравословното и стопанско-економическо значение на виното за нашата страна?

Споредъ насъ *инициативата за тази целъ е на българскитъ лозари въ лицето на тѣхния съюзъ*, като върваме, че той ще намѣри съчувствието и съдействието на всички добри и разумни лѣкари, на писатели, журналисти, общественици, държавници и на всички трезви българи. Крайно време е да се престъпи къмъ осъществяването на тази общополезна дейностъ, съ което бихме доказали, че действително умѣемъ да се поучаваме и да използваме хубавитъ и полезнитъ работи отъ чуждитъ страни и народи.

Да не се оставятъ да вилнеятъ повече *лудорити* у насъ на едно нищожно малцинство. *Сектанти и манияци*, които само вредятъ на народа въ здравно и стопанско отношение.

Най-после да се докаже на всички *лицемѣри*, че ако виното има действително нѣкаква вина за *безволиитъ и неразумни човѣци*, които злоупотрѣбаватъ съ него, както съ много други нѣща, че все пакъ то е далечъ по безопасно, отколкото много други обществени язви, каквито сж: смъртната умраза и самоунищожение между хората въ една страна и между разнитъ страни, следователно продължаващитъ въчно граждански и военни войни; страшнитъ и убийствени венерически болести, страшнитъ и убийствени съ развращението и деморализирането си влияние женски моди; страшнитъ и убийствени филми, които безспирно заразяватъ и тровятъ всички; страшнитъ и убийствени цинични книги, списания и вестници, комарджийството съ всичкитъ си проявления и пр. и пр.

Ето за ограничението и премахването на тѣзи обществени и свѣтовни

язви трѣбва да се боятъ и викатъ честно и искрено всички трезви и умни човѣци; защото само съ такава просвѣтна и разумна работа и борба би могло да се мечтае за догонване на човѣшкия идеалъ — всички човѣци да станатъ действително трезви и честни

въ живота си за да различаватъ доброто и полезното отъ лошото и вредното, следователно за да станатъ истински човѣци.

Достигне ли се това, тогава неминуемо ще изчезне сама по себе си и фантастичната опасностъ отъ виното!

СЪЮЗНИ И ДРУЖЕСТВЕНИ.

Къмъ лозаритѣ и винаритѣ въ страната

Съюзната управа е изпратила до всички лозаро-винарски кооперации, лозарски д-ва и по-видни лозари следното изложение:

П. Г.

Управителниятъ съветъ на Б. Л. С., като имаше предвидъ състоянието на родното лозарство, наличнитѣ условия за развою му и неговитѣ нужди, а сжщо и духа на резолюцията на XI редовенъ лозарски конгресъ, положи всички усилия за извоюване на ония законодателни и административни мѣрки, които сж необходими за подобрене положението на българския лозаръ и създаване на по-благоприятни условия за сжществуването и развитието на този тъй важенъ за страната ни стопански отрасълъ. Съ благосклонното съчувствие на мѣродавнитѣ фактори и съ ценното съдействие на ония, които добре разбиратъ стопанско-икономическото значение на лозарството за страната, отъ начало то на м. мартъ до сега сж реализирани следнитѣ постижения:

I

Отмѣняване на ония постановления на закона за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата, които умжчняваха твърде много превоза и търговията съ виното, ракията и другитѣ спиртни питиета и ставаха причина за разорителни глоби и конфискация, безъ да има нѣкакви особено вредни за държавното съкровище престѣпления и умисълъ при извършването имъ.

Това отмѣняване стана съ Закона за измѣнение и допълнение на закона

за акцизитѣ и патентовия сборъ върху питиетата, обнародванъ въ брой 12 отъ 18 IV т. г. на Държавенъ вестникъ, който гласи следното:

§ 1. Въ ал. IV на чл. 105 думитѣ „по чл. 118“ се замѣнятъ съ думитѣ „по чл. 108 б, ал. 11“

§ 2. Въ ал. VIII на чл. 105 следъ думитѣ: „приключване на складовата книга“ се прибавятъ думитѣ: „извършено отъ органъ на данѣчната властъ при ревизия.“

§ 3. Чл. 108 б се измѣня и допълня така: „Всѣко количество спиртъ, ракия и произведени отъ тѣхъ спиртни питиета отъ 10 литри нагоре, което се залови, че се разнася изъ царството, безъ да има издадено предварително за него преносително свидетелство, за каквото се говори въ предшествующия членъ, се счита за укрито отъ облагане и продавачитѣ, притежателитѣ и преносвачитѣ му се наказватъ солидарно съ глоба 1,000 лева и съ следуемитѣ акцизъ и общински налогъ въ петоренъ размѣръ, изчислени на базата, установена въ забележката къмъ чл. 26, отъ настоящия законъ и заловенитѣ спиртни питиета се конфискуватъ заедно съ сждоветѣ. Ако, обаче, се докаже, че преди вдигането на спиртнитѣ питиета е било издадено преносително свидетелство и при провѣрката на сжщото не се укажатъ незаконни разлики, виновнитѣ се наказватъ по чл. 130, ал. 11.“

Когато при провѣрката презъ време на движението или при пристигането на спиртнитѣ питиета се констатираатъ разлики надъ 6% въ повече или въ по-малко въ количество то и надъ 1 градусъ въ повече или

надъ 2 градуса въ по-малко въ крепкостта, въ сравнение съ преносителното свидетелство, притежателитъ на питиетата се наказватъ по ал. 1 на настоящия членъ само за указалитъ се разлики въ повече или по-малко извънъ толеранситъ, безъ да се конфискуватъ спиртнитъ питиета.

Забележка. За коняка, амера и за подсладенитъ ракии допустимия толерансъ въ крепкостта е 2 градуса въ повече и 3 градуса въ по-малко.

II

Използване данъчнитъ бонове и за изплащане данъка върху материалитъ, отъ които се вари ракия и акциза върху виното.

За случая е внесенъ, разгледанъ и приетъ специаленъ законъ за *измѣнение и допълнение на закона за продължаване срока за доброволното изплащане на прѣжитъ данъци и чл. 14 отъ закона за закупуване и износъ на зърнени храни*.

Законътъ е обнародванъ въ Държавенъ вестникъ брой 19 отъ 27. IV т. г.

Членъ 3 отъ сѣция гласи: Съ данъчни бонове може да се издължатъ освенъ данъцитъ, поменати въ чл. 14 отъ „закона за закупуване и износъ на зърнени храни“, обнародванъ въ брой 218 отъ 26 декемврий 1930 г. на Държавенъ вестникъ, и следнитъ: допълнителния поземленъ данъкъ на земитъ, посѣти съ тютюнъ и оризъ, данъка върху материалитъ, отъ които се вари ракия и акциза на виното, заедно съ наложенитъ върху тѣхъ глоби за закъснение, дължими отъ производителитъ по бирническитъ партидни книги.

Законътъ е поясненъ съ окръжно предписание № 6870 отъ 28. IV т. г. Министерство на финанситъ, отдѣление за прѣжитъ данъци, въ смисълъ, че съ данъчнитъ бонове може да се издължаватъ не само акциза на виното пр. отъ собственото производство, но и отъ купено грозде.

III.

Безмитенъ вносъ на жглово желѣзо и гладка галванизирана тель, нужд-

ни за телени конструкции чрезъ специаленъ законъ за *освобождаване отъ вносно мито и общински налогъ внасянитъ отъ странство — жглово желѣзо и гладка галванизирана тель, нуждни за оглеждане на десертнитъ сортове лози*

Законътъ е обнародванъ въ Държавенъ вестникъ брой 24 отъ 2. V т. г. и гласи следното:

Членъ единственъ. Освобождаватъ се отъ вносно мито и общински налогъ внасянето отъ странство жглово желѣзо съ размѣри до 5 см. ширина и до 4 м. м. дебелина и гладка галванизирана тель до 3 м. м. дебелина, нуждни при оглеждане на десертнитъ сортове лози.

За да се освободатъ желѣзото и тельта отъ мито и общински налогъ, трѣбва вносителитъ имъ: лозарътъ, кредитната кооперация, лозарското дружество, да представятъ на митницата удостоверение отъ съответното държавно агрономство, въ което удостоверение се посочва количеството жглово желѣзо въ пагонни метра и тельта въ килограми. Вносителитъ, за които се установи, че използватъ внесенитъ, при условията на настоящия законъ желѣзо и тель за други цели, се наказватъ съ заплащане стойността на желѣзото и тельта и глоба въ троенъ размѣръ на вноското мито и въ троенъ размѣръ на общинския налогъ.

Чрезъ този законъ се дава възможность на лозаритъ да поставятъ евтини, трайни, а същевременно и най-подходящи подпорки на лозята си съ десертни грозда.

Доставката на въпроснитъ материали отъ всѣки отдѣленъ лозаръ и даже отъ дружествата е доста трудно и свързано съ повече разноски. Затова съюзътъ е уговорилъ съ една фабрика да доставя желѣзото и тельта и да се препращатъ на желающитъ по пазарни цени безъ митото и общинския налогъ.

Цената на жгловото желѣзо е въ зависимостъ отъ размѣритъ му, на гладката галванизирана тель — отъ дебелината ѝ

За изпълнение на дадена поръчка е необходимо около единъ месецъ.

За по-големи подробности лозаритѣ, лозарскитѣ д-ва, кооперациитѣ и пр. да се обърнатъ до съюза.

IV.

Даване право на лозарскитѣ д-ва и кооперациитѣ да доставятъ и търгуватъ съ технически отрови, нуждни за борба съ животинскитѣ неприятели на лозата.

За целта Главната дирекция на народното здраве е издала специално окръжно под № 6937 — IV отъ 9. IV т. г., което гласи следното:

Разрешава се временно, до като вноса и търговията съ отрови, които иматъ приложение въ народното стопанство за борба съ растителнитѣ вредители, се организира отъ изброенитѣ въ § 8 отъ П. Н. З. (Д. В. брой 239 — 1931 год.) лица, особено отъ агрономитѣ и агрономнитѣ бюро, земледѣлскитѣ, лозарскитѣ и пр. сдружения, тази търговия да се извършва и отъ неупоменати въ правилника лица и фирми, а именно:

1) Парижка зеленина, урания-зеленина, и др. подобни отрови, вноса и продажбата на които става въ неоригинална фабрична опаковка, може да се внасятъ и отъ земледѣлски, лозарски и др. подобни сдружения, за разпредѣляне отъ самитѣ тѣхъ на членоветѣ на сдружението или за продажба отъ тѣхнитѣ магазини за нуждающитѣ се стопани. За получаването на нуждното разрешение, тѣзи сдружения трѣбва да се отнасятъ чрезъ мѣстната санитарна властъ до Главната дирекция на народното здраве.

V.

Продължаване срока за временно внесени прайдни сждове, за износъ на вина по закона за насърчение износа на вината и освобождаване поръчителствата за обезпечаване митнитѣ бери на буретата.

За целта, съ Царски указъ отъ 22 IV т. г. е обнародванъ въ брой 26 отъ 5. V т. г. на Държавенъ вестникъ и утвърдено взетото отъ Народното събрание решение.

VI.

Приспособяване на още 50 вагони за износа на грозде и овощни плодове, та заедно съ готовитѣ до сега такива да станатъ около 300.

При 4 тура презъ сезона, съ тия вагони ще може да се изнесе около 7 милиона килограма грозде и плодове, като не се държи смѣтка за вагонитѣ, съ които нѣкои големи чужди фирми разполагатъ и за плодетѣ, които се товарятъ въ насипно състояние въ обикновенитѣ вагони.

Освенъ това, съюзътъ отстоява интереситѣ на лозаритѣ предъ комисията, назначена отъ г-нѣ Министра на финансиитѣ по конфликта между пивовари и питиепродавци, относно цената на бирата; като не се съгласява по никакъвъ начинъ евентуалното намаление на цената да стане за смѣтка на акциза и общинския налогъ върху бирата; направи постѣпки за премахване несъобразноститѣ и непълнотитѣ въ правилника за вината и този за спиртнитѣ напитки, коняка, ракиитѣ, ликьоритѣ и пр., като до тогава се отложи прилагането имъ; прави постѣпки за отстраняване спекулата съ цената на синия камъкъ; работи за поощрението производството на чистъ виненъ оцетъ въ страната; работи за използване отпадкитѣ отъ винарството, като се задължаватъ съществувачитѣ въ страната фабрики за винена киселина да си доставятъ нуждитѣ имъ сурови материали (калциевъ тартуратъ и виненъ камъкъ) отъ България и пр.

Управителния съветъ ще продължи да действува за извоюване на нови придобивки, увѣренъ, че той винаги ще има моралната и материална подкрепа на своитѣ членове.

Той смѣта, че досегашнитѣ придобивки трѣбва да станатъ достояние на всички лозари въ страната, за да могатъ да ги използватъ най широко и разумно и да иматъ предвидъ, че никога поотдѣлно и вънъ отъ своя съюзъ не биха могли да защитятъ интереситѣ си и да се гарантиратъ благоприятни условия за развитието

а родното лозарство. Поради това, голимъ Ви, чрезъ нарочно устроени събрания уповестете реализираното до ега отъ Съюза и внушете на лозаритѣ, че при единъ още по-мощенъ Съюзъ, постиженията ще бждатъ още по-голямъ.

Съ поздравъ:

Председателъ: Ив. Бързаковъ.

Секретарь: Д. Бъчваровъ.

По правилника за вината.

БЪЛГ. ЛОЗАР. СЪЮЗЪ

„Пл. Славейковъ“ № 7

№ 333

19 май 1931 г.

СОФИЯ.

До Господина Министра на Вътрешни работи и народното здраве.

Копие: До г. Министра на Земледѣлие и Държавнитѣ имоти.

До Господина Министра на Търговията, Промышлеността и Труда. Тукъ.

Въ изработения отъ Главната дирекция на Народното здраве и обнародванъ въ брой 269 отъ 5/ III т. г. на Държавенъ вестникъ правилникъ на вината има доста несъобразности, непълноти и неясности. По наше разиране това се дължи на обстоятелството, че при изготвянето му не е тържано достатъчно смѣтка за стопанската страна на въпроса, а сжщо и липсата на достатъчни проучвания на нашитѣ вина.

Ще посочимъ само на нѣкой отъ по-важнитѣ непълноти несъобразности.

Чл. 3 отъ правилника дава право да се прибавя къмъ мъстѣта чиста захаръ при лоша реколта, официално установена. Прибавката ще става подъ контрола на акцизнитѣ власти и само презъ време на гроздобера.

Не се казва кой именно ще установи, че реколтата е лоша, нито максималния размѣръ на захарта, който може да се прибави. Контролата на акцизната власть при прибавката на захарта е едно мжно изпълнимо условие, понеже броя на акцизнитѣ служители е съобразенъ съ прѣката имъ по досегашнитѣ закони работа. Презъ време на гроздобера, когато по-голъ-

мата частъ отъ лозаро-винаритѣ въ даденъ районъ ще подсилватъ вината си, акцизнитѣ служители нѣма да иматъ физическата възможность да упражнятъ контрола.

Въ чл. 4, кждето сж изброени позволенитѣ прибавки и манипулаций при приготвяне, обработка и съхранение на вината, е пропуснато да се спомене за фосфоамониеви съединения и озонификацията на мъстѣта.

Много неумѣстна е забраната на обезцвѣтяването на червенитѣ вина, за което се говори въ чл. 5. У насъ повечето отъ лозята не сж сортирани — бѣлитѣ сортове сж размѣсени съ червенитѣ. Отъ друга страна, на мѣстния, а особено на чуждитѣ пазари се ценятъ повече вината съ жълто-зеленъ цвѣтъ, а добиванитѣ отъ смѣсени грозда или отъ червенитѣ по особенъ начинъ такива иматъ розовъ цвѣтъ, който е най-неподходящъ. Нуждата отъ обезцвѣтяването имъ е наложителна. Винарската наука и химията ни даватъ добри срѣдства за целта, безъ тѣ да указватъ вредно действие върху човѣшкия организъмъ и да измѣнятъ химическия съставъ на виното.

Колкото и да сж желателни поменатитѣ въ чл. 12 минимални количества екстрактъ въ червенитѣ (1.8 гр. въ 100 с. м³) и въ бѣлитѣ (1.5) вина, има много съвсемъ натурални български вина съ екстрактъ и подъ поменатитѣ норми.

Тия вина ще бждатъ смѣтнати отъ контролната власть за подправени и лицата, въ които биха се намѣрили, биха попаднали подъ ударитѣ на закона, безъ да сж извършили престъпление.

Повелението на чл. 9, че се забранява продажбата на вина, съдържащи повече отъ 2 грама на литъръ летливи киселини, е въ ущърбъ на народното стопанство. Забраняването продажбата имъ за прѣка консумация е действително една много умѣстна мѣрка отъ хигиенично и стопанско гледище. Но тѣ могатъ да бждатъ използвани за производство на оцетъ, виненъ спиртъ и пр., поради което

забраната да минаватъ отъ производителя въ търговеца или фабриканта, което е една продажба, не е умѣстна.

Ако производителътъ не може по една или друга причина да поправи такива вина, не бива да му се забранява да ги продава на други, които иматъ възможностъ да ги използватъ.

Считаме излишно да споменаваме за други още несъобразности и непълности въ правилника. И малкото посочени сж достатъчни да се види, че ако би почнало да се прилага този правилникъ както е, много невинни лозари, винари и търговци биха попаднали подъ строгитъ санкции на закона за опазване Народното здраве и освенъ това би се спънало твър-

де много подобрението на нашето винарство.

Поради това, Българския лозарски съюзъ въ допълнение на писмото си подъ № 316 отъ 9/ V т. г. до Главната дирекция за Народното здраве Ви моли, Господине Министре, да направите потрѣбното, въпросния правилникъ за вината, както и този за спиртнитъ напитки, коняци, ракии, ликьори и др. да бждатъ прегледани основно и корегирани отъ компетентни по материята лица и чакъ следъ повторно даденъ тримесеченъ срокъ да почне прилагането имъ.

Съ отлично почитание:

Председателъ: (п) Ив. П. Бързаковъ
Секретаръ: Д. Бъчваровъ

Инж. В. Чакъровъ.

Тазгодишното производство на вина, ракия и положението на пазаря

Вина

Общото производство на вина отъ тази година е било около 110,000,000 литри, разпредѣлено по околии както следва (гледай таблицата която ще се помѣсти въ следующия брой).

Поради загиване и пр. на гроздето въ много райони, качеството на полученитъ вина не бѣше особено добро т. е. намираше се почти въ всички райони, особено при дребнитъ производители — единъ значителенъ процентъ болни (главно превърнати) вина. Въпрѣки това, производството на кооперациитъ и по-едритъ производители, притежаващи по-добре обзаведени изби — бѣше доста добро.

Най-голъми производителни райони, които играятъ роля и при опредѣляне на ценитъ на нашия пазаръ сж: Анхиало, Бургазъ, Горна-Орѣховица, Видинъ, Ломъ, Ловечъ, Карнобатъ, Нова Загора, Пловдивъ, Плѣвенъ, Преславъ, Русе, Стара Загора, Сливенъ, Станимака, Севлиево, Та-

таръ Пазарджикъ, Търново, Чирпанъ, Шуменъ, Ямболъ, Карлово и пр.

По качество и цена общото ни вино производство се разпредѣля последователно както следва:

Южна България: Сливенъ, Карнобатъ, Татаръ Пазарджикъ, Ямболъ, Чирпанъ, Станимака, Пловдивъ, Стара Загора, Нова Загора, Анхиало, Бургазъ и др.

Северна България: Горна Орѣховица, Плѣвенъ, Търново, Преславъ, Варна, Русе, Сухиндолъ, Видинъ и пр.

За Пазарджикъ, Карнобатъ и Сливенъ въ зависимостъ отъ качеството, ценитъ се движатъ отъ 10—14 лева литъра, като известни количества за сега се намиратъ само въ Сливенъ. Сжщо така въ Ямболъ, Чирпанъ, Стара Загора, Станимака, Пловдивъ, Нова Загора голъма частъ отъ запаситъ сж изчерпани при цени 8—9 лева за литъръ доброкачествени и здрави вина. Оставатъ по значителни количества още въ Анхиало, кждето ценитъ се движатъ отъ 7.50 — 8.50 лева за литъръ.

Отъ северо-българскитъ райони

ачителни количества непродадени на се намиратъ още въ Плѣвентъ, рна Орѣховица, Сухиндолъ, Бѣла рква, Свищовъ, Ловечъ и др. при цена 50 — 8.50 лева за литъръ.

Отъ кооперациитѣ които иматъ голѣми количества доброкачествен- и здрави вина за проданъ трѣбва споменемъ: Кооперация Гѣмза — ѣвентъ; Гѣмза — Сухиндолъ; Шевка Сливентъ; Мискетъ — Ямболъ; Лоза Стара Загора; Гѣмза — Ловечъ; кто и тѣзи въ Чирпанъ, Ломъ, Гор- Орѣховица, Севлиево, Върбовка пр.

Последнитѣ дни се констатира но оживление на пазаря. Търсятъ вина за по-голѣмитѣ консуматив- центрове. Вследствие на това це- тѣ сж съ тенденция къмъ покачва- , като въ Плѣвентъ и другаде ста- ха вече сдѣлки за добри вина при на 8.50 лева за литъръ. Като се а предъ видъ срѣдната реколта, тѣмия процентъ болни вина, пред- рящитѣ избори и пр. имаме всички гледи за сигуренъ пласментъ на ритѣ вина и то при по-високи цени.

Ракия (джиброва)

Вследствие голѣмия и осигуренъ пласментъ на дестилата, полученъ отъ преваряването на ракия и пр. цената на последната е сжщо съ тенденция къмъ покачване, още повече че по- голѣмата частъ отъ джибровата ракия изъ винарскитѣ центрове е вече про- дадена. Цената сега отива къмъ 0.62 — 0.65 лева градуса съ тенденция къмъ покачване.

Сливовъ ракия

И нейното общо производство как- то показва приложената таблица не е така голѣмо както се предполагаше.

Главенъ доставчикъ си остава тро- янска околия, която е произвела око- ло 40% отъ общото количество сли- вовъ ракия въ страната. Тѣй като отъ миналата година не останаха ни- какви запаси и тука имаме всички изгледи за сигуренъ пласментъ при добри цени на останалитѣ количества сливовица, намиращи се още въ про- изводителитѣ. Ценитѣ сега се дви- жатъ отъ 0.60 — 0.62 лв. градуса съ тенденция къмъ покачване.

Унгарската лозаровинарска преса за австро- германския митнически съюзъ

Унгарския в. „Borarszati Lapok“ въ 25 априлъ пише следното:

Австро-германския митнишки юзъ зинишава живо унгарскитѣ ви- ри. Трѣбва да констатираме, че и единъ съответенъ търговски дого- ръ, непосредственното съседство на на консумативна областъ отъ около милиона жители, предлага на ун- рското лозаро-винарско стопанство тѣма възможностъ, именно радио- нното използване на виненото про- водство, както и възможностъ за асиране на десертни грозда. Този просъ има обаче и друга страна. ѣ лозарска гледна точка, не трѣб- да се отдаваме на това оптими- чно схващане, защото австрогер- нския митнишки съюзъ, ще закри- по-добре австрийскитѣ голѣми ло-

заро-винарски стопанства, отколкото това може да се върва на пръвъ по- гледъ. Австрия увеличи и безъ това своето винено производство и треска- та за засаждане на лозя, която се появи следъ войната, ще бжде още засилена чрезъ този митнишки съюзъ. Австрия намалява постоянно вносътъ на вино отъ 300,000 хектолитра, чрезъ това че въ Бургенландъ сж предпри- ети голѣми засаждания на лозя, и ако това засаждане продължава по ната- тѣкъ, скоро вноса на вино въ Ав- стрия ще стане излишенъ, освенъ то- ва и малки количества вина ще мо- гатъ да се изпращатъ и за Германия.

Отъ това убеждение се явява едно скоково покачване на ценитѣ на ло- зята, по причина на австро-герман- ския съюзъ. Така, че винаритѣ както

и държавата трябва да внимават и пазят нашите износни винарски интереси, за да не пропаднат надеждите, които ни свързват с австро-германския митнишки съюз. Сжщо с

голям интерес очакваме резултатите от преговорите за австро-унгарски търговски договор.

От нѣмски: Грънчаровъ.

ХРОНИКА.

Бюлетина на Лозаро-Овощ. Информационно бюро — Плѣвень не се помѣсти въ настоящата книжка, защото бюрото не се е издѣлило за помѣстването му въ досегашните книжки отъ т. г. Нѣма да бжде помѣстванъ и въ следната кн. до като не изпълнятъ поетия материаленъ ангажиментъ.

Търговско Индустиалните камари, главно Русенската, оставиха създаденото отъ тяхъ бюро безъ срѣдства и то е спяло въ дейността си, въпреки масата безплатни дейци въ него. Има думата Русенската камара да каже на лозарите до тукъ ли ѝ е грижата по лозарството. Ще се повърнемъ.

Печалбите отъ лозарската лотария се изплащатъ отъ съюза, затова заинтересованите да се отнасятъ до Бълг. лозарски съюзъ площ. „Славейковъ“ № 7 — София.

На всички безъ изключение, които не сж изплатили абонамента си, било чрезъ квитанции предадени имъ отъ пощенския раздавачъ или направо не имъ се изпраща кн. 6 — 7. Желаящите да получаватъ списанието и по-нататъкъ да изплатятъ абонамента си 60 лв. чрезъ пош. записъ или препоръчано писмо.

Тия абонати, които не сж изплатили абонамента си се умоляватъ да повърнатъ въ редакцията изпратените имъ 4 книжки или стойността имъ 20 лв.

Управителния съветъ на Б. П. съюзъ въ заседанието си отъ 1. V. т. г. е приелъ за редовни колективни членове следните новоосновани дружества:

1. Лозарското д-во „Димятъ“ въ село Драгижево ок. В. Търновска.

Лозарското д-во „Десертъ“ въ с. Мекишъ ок. В. Търновска.

3. Лозарското д-во въ гр. Е. Джумая, което е основано отъ специалиста агрономъ Ц. Григоровъ.

Предъ новия Министъръ на Земледелието и Държавните имоти Г-нъ Хр. Статевъ се яви постоянното присъствие на Съюза, за да го освѣтли по известни въпроси, засѣгащи българското лозарство и винарство и да го замоли да се застѣпи за правилното имъ решение.

На първо мѣсто се засегна въпроса за цената на синия камъкъ, която на свободния пазаръ се повишава произволно.

Засегнати сж били и въпросите за правилника за вината, за спиритните напитки, коняка и пр. за контрола върху производството и търговията на лозови материалъ, решението на комисията по спора за цената на бирата между пивовари и пиетепродавците, за създаване законъ за вината, за проектираното измѣстване на лозарската опитна станция отъ Плѣвень и пр.

Г-нъ Министра си взема бележка отъ всичко и обеща да направи всичко за висяще отъ него, за да бждатъ защитени интересите на българския лозаръ.

Настоятелството на Плѣвенското лозарско дружество „Плѣвенски Гъмза“, въ заседанието си на 3 май т. г. е конституирало ново настоятелство състоящо се отъ: председателъ: П. Моновъ, подпредседателъ: Д. Вачевъ, секретаръ: П. Симеоновъ и членове: Хр. Колевъ, Д. Червенобрѣжки, Ст. Забуновъ, Ив. Т. Червенковъ Ц. Христовъ и Л. Дандоловъ.

Контролна комисия: Г. Иванчевъ, Ил. Поповъ и Ал. Ангеловъ.

При това е взело решение да изкаже благодарността на г. г. лекторите отъ земледѣл. катедра и Опитната станция които презъ зимния сезонъ държахъ предъ лозарите реферати по лозарство и винарство. А така сжщо реши да се изкаже благодарностъ, както на Популярната банка, така и на Катедрата по чийто инициатива се държахъ тия реферати.

Взема се и решение да се отправятъ позивъ до Плѣвенските лозари за по-голяма стегнатостъ и засилване дружеството, особено за тия най-критически време на за лозарството.

Отъ дружеството.

Лозарско производител на кооперация „Памидъ“ — Севлиево, съобщава, че разполага сж около 60,000 литри червени и 20,000 литри бѣли вина сж крепкостъ 12—14°, при най-износни цени.

Нѣкои отъ колективнитѣ и индивидуални членове на Съюза не сж изплатили членския си вносъ за миналата и за настоящата година. Поради голѣмата нужда отъ сръдства за правилното функциониране на Съюза, умоляватъ се тия членове да се отзоватъ на поканата, която ще имъ бжде изпратена и да уравнятъ смѣтката си съ съюзната каса.

Умоляватъ се сжщо и ония д-ва, на които сж изпратени увѣрения и лични карти за последния лозарски конгресъ да внесатъ въ съюзната каса опредѣлената такса — по 20 лв. на всѣко използвано увѣрение.

Изплащането на печалбитѣ отъ лотарията на Съюза е започнато отъ началото на този месецъ.

Умоляватъ се кооперацийтѣ, дружествата и частнитѣ лица, които сж продавали билети и не сж се още отчели, да побързатъ да внесатъ дължимитѣ суми за продадени отъ тѣхъ билети. Така тѣ ще улеснятъ съюзната каса да изплаща своевременно всѣки предявенъ печалившъ билетъ.

ОТЪ ЛОЗАРСКИЯ СЪЮЗЪ

Всичко отнасяще се до

Българския Лозарски Съюзъ—София,

като членски вносъ (по 2 лева на декарь), помощи, протоколи, писма и пр. да се изпраща на адресъ:

До г-на Дончо Бъчваровъ, секретаръ на Бълг. Лозар. Съюзъ
Площадъ „Славейковъ“ № 7 — София,

Всичко, което се отнася за редакцията и администрацията на сп. „Лозарски прегледъ“, като пари, статии, дописки и др. да се изпраща на адресъ:

сп. ЛОЗАРСКИ ПРЕГЛЕДЪ — Плѣвень.

Абонамента е 60 лв. за година предплатени. За читалища и учреждения сжщо 60 лв.

За допуснати грѣшки въ адреса или по заплащане на абонамента, заинтересованитѣ да пишатъ въ редакцията, като посочатъ погрѣшения и точния адресъ и № на записа или писмото, съ което сж изпратени паритѣ.

Платете си абонамента, или повърнете изпратенитѣ ви книжки или стойността имъ 20 лв.

Цементовитѣ бѣчви на Борсари

ПОСТАВЕНИ ОТВЪТЪВЪ СЪ
СТЪКЛО И „ЕБОНЪ“
ВИ СПЕСТЯВАТЪ
**МЪСТО
ВРЕМЕ
ПАРИ!**

Идеално пригодени за
вина, спиртни произ-
ведения, алкохолъ,
масла и др.

Построени до сега
бѣчви за повече отъ
8,000.000 хектолитра!

КОРЕСПОНДЕНЦИЯ НА НѢМСКИ, ФРЕНСКИ, АНГЛИЙСКИ ИЛИ ИТАЛИЯНСКИ ЕЗИЦИ
ПРОСПЕКТИ, ОФЕРТИ, СЪВЕТИ И ПР. БЕЗПЛАТНО ЧРЕЗЪ

BORSARI & Co, Zollikon-Zürich, Швейцария

Къща основана 1873 година.

КЛОНОВЕ: Paris, Béziers, Orlan, Alger, Mailand, Frankfurt — М.

Нѣколко думи за препарата „Тутокилъ“

Едновременно съ масовото разпро-
странение на гроздовия молецъ въ
южна България, се въведе и прѣска-
нето на гроздето съ химични сръдства.
Отъ многото допустнати за употре-
бление въ страната такива, въ ши-
рокъ масштабъ се употребява за сега
парижка (урания) зеленина и препа-
ратитѣ Тутокилъ и Носпразенъ. Тѣзи
три сръдства разгледахме въ статия-
та „Химични сръдства за борба съ
гроздовия молецъ“. (Лозар. прегледъ
год. XV, брой 19 и 20, 1931 г. и Ло-
заро-винарски и овощарски вестникъ
год. III, брой 5 (1931 г.). Въ тази ста-
тия е допустната една неволна грѣш-
ка по отношение на препарата „Туто-
килъ“, която желаемъ да изправимъ.
Последниятъ, както отбелезахме въ
поменатата статия, служи за едно-
временна борба противъ пероноспора-
та и гроздовия молецъ и спада къмъ
силно действащитѣ вътрешни сръд-
ства, а по ефикасность къмъ молеца,
споредъ досегашнитѣ проучвания у

насъ, дава много добри резултати. Въ
поменатата статия бѣше казано, че
„Тутокила“ съдържа по-малко синъ
камъкъ, отколкото Носпразена и за-
това съмнително е дали може да има
сжщата ефикасность противъ пероно-
спората, както Носпразена, обаче до-
пълнителнитѣ данни за състава на
Тутокила не потвърдиха това. Указа
се, че той съдържа повече синъ ка-
мъкъ, отколкото Носпразена. При това
положение явява се съвсемъ неосно-
вателенъ страхътъ отъ употребле-
нието на Тутокила и съмнението въ
неговата ефикасность противъ перо-
носпората и гроздовия молецъ, даже
и при твърде силното появяване на
последнитѣ. Обяснението за позреди-
тѣ отъ пероноспората и съ прѣскане
съ бордолезовъ разтворъ и съ химич-
ни сръдства, ако е имало такива, не-
съмнено трѣбва да се търси въ не-
правилното приготвление и не на-
временното употребление на раство-
ритѣ.

П. Чорбаджиевъ.

ЛОЗАРИ,

Само комбинираниѣ разтвори могатъ да предпазятъ лозята и овощнитѣ градини едновременно отъ гѣбни болести и вредителни насѣкоми. Затова въ всѣки разтворѣ обезателно трѣбва да има

Синь камѣкъ

Сулфаролѣ

Арзола

или да се употребѣи вмѣсто тѣхъ фабрично комбинирания

ТУТОКИЛѢ

всички изпитани и препорѣчани отъ Министерството на земледѣлието и Дѣрж. имоти

За проданѣ въ Бѣлгарското Земледѣлско Д-во, районнитѣ кооперативни сѣюзи, агрономни бюра, кооперации, аптеки, дрогерии и други представители, кѣдето се даватъ и безплатни упѣжвания,

Ако нѣкъжде не се намиратъ, отнесете се до

Главното представителство на фабрика

„ХИНОИНѢ“

СОФИЯ, ул. Гурко № 5

Телефонѣ № 12 — 18.

За телеграми: „ХИНОИНѢ“ — София.

Земледълци!

Доставете си своевременно и НАТОРЕТЕ НА ПРОЛЪТЪ Ва-
шитъ растения съ пълнодействащитъ синтетични торове.

Нитрофоска ИГ

Пъленъ торъ, съдържа и тритъ хранителни елемента за расте-
нията: Азотъ, Фосфоръ и Калий. Отличенъ торъ за тютюнъ, па-
мукъ, зеленчукъ, картофи, слънчогледъ, а сжщо и за торене на су-
самъ, лозя и захарно цвекло.

Диамониумфосфатъ ИГ

Съдържа 21% азотъ и 53.4% разтворима фосфорна киселина,
Подходящъ за богатитъ, на калий почви. Съ него се торятъ домати,
пиперъ, зеле и др. зеленчуци, а сжщо така слънчогледъ, макъ и др.

Амониевъ сулфатъ

Съдържа 20.6% азотъ. Пригоденъ за торене на тютюнъ, зе-
ленчуци, картофи, слънчогледъ и др.

Пикочно вещество БАСФ

Съдържа 46% азотъ. Най-пригоденъ за тютюнъ.

Варова силитра ИГ

Съдържа 15.5% азотъ и 28% варъ (отговаряща на 50% кал-
циевъ-карбонатъ). Извънредно бързодействащъ азотенъ торъ. При-
годенъ най-много за изкарване ранни зеленчуци и за торене на
захарно цвекло.

Всички тѣзи торове съдържатъ нужднитъ за расте-
нията храни въ лесноразтворима форма и следова-
телно, лесно се приематъ отъ тѣхъ.

Намиратъ се за проданъ при:

Общиятъ съюзъ на Българскитъ Земледѣлски кооперации -- София,
ул. Раковска 99.

Всички районни кооперативни съюзи, синдикати и кооперации,
Българското Земледѣлско д-во — София, ул. Гладстонъ 69,
Кооперация „Тракийска захаръ“ Пловдивъ — Търг. Коопер.
Домъ, „Левски“ № 6.

Исакъ Азраелъ, Русе.

Всички агрономни и земледѣлски бюра въ страната.

Упжтвания за употрѣблението искайте безплатно отъ
горнитъ фирми и отъ:

Инж.-химика Борисъ Дучевски, София
ул. Търговска — Дринъ № 1.

ЛОЗАРИ,

Ако искате да запазите лозята си отъ

„ПЕРОНОСПОРА“

употрѣбете при пръскането
смѣсь съ

СОДА СОЛВЕЙ

(вмѣсто съ варь)

ПРОПОРЦИЯ:

Вода -- 100 литра, Синь камъкъ -- 2 кгр., Сода Солвей -- 1 кгр.

Продава се въ всички по-главни колониални магазини.

За подробности отнесете се до главния
представителъ:

Херманъ Хрьоникъ -- София

или клонове:

София, Русе, Варна, Бургазъ

Лозари!

Набавете си навреме

НОСПЕРАЛЪ

Най-сигурно средство за борба противъ:

Пероноспората (балсарата)

Носпералъ не спира растежа на лозата, дава свежи листа, увеличава захарността на гроздето, не запушва пръската, не изгаря дрехитѣ и ржцетѣ, както това прави синият камъкъ. **Употрѣбява се въ 1—2%-товъ разтворъ**

Носпералъ е одобренъ и препорѣчанъ отъ Министерството на Земледѣлието.

ПРОДАВА се въ всички агрономни и земледѣлск бюра, кооперации и синдикати.

Искайте безплатно упѣтвания и брошури отъ
Братя Семо — София улица Търговска — Дринъ № 1.

Генерални представители за България на

„Байеръ-Майстеръ Луциусъ“ — отдѣлъ „Растителна защита“
И. Г. Фарбениндустри Акциенгезелшафтъ
Лeverкузенъ на Рейнъ — Германия.

Лозари, предпочитайте УНГАРСКИЯ СИНЪ КАМЪКЪ,

защото той има най-голѣма чистота,
най-едри и сини кристали и най-
силно действува противъ маната.

Доставя се по намалени цени отъ
Съюза на Българскитѣ Земледѣлски Кооперации — София.

ул. „Раковски“ 99